

Strategia Rozwoju Miasta Turku na lata 2025-2030

Turek, 2025

Zamawiający:

Gmina Miejska Turek
ul. Kaliska 59
62-700 Turek

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów:

Kierownik Projektu – Karolina Drzewiecka
Konsultant – Joanna Kaszubska
Analityk – Dominika Kujawa

Spis treści

Wstęp	4
1. Wnioski z diagnozy	9
1.1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej miasta.....	10
1.2. Analiza SWOT	28
1.3. Potencjał miasta.....	31
1.4. Bariery i potrzeby rozwojowe	33
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym, kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych i oczekiwane rezultaty planowanych działań.....	36
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta	55
3.1. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych.....	55
3.2. System powiązań przyrodniczych	58
3.3. Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych.....	61
3.4. Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej.....	63
4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w mieście	67
4.1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu.....	67
4.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	68
4.3. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej.....	70
4.4. Zasady lokalizacji obiektów handlowych wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	71
4.5. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego	72
4.6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej	72
4.7. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW.....	73
4.8. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko ...	74
4.9. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	74
4.10. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.....	75
5. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.....	75
6. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla miasta Turku	78
7. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	78
8. Ramy finansowe i źródła finansowania	81
Spis tabel i rysunków.....	86

Wstęp

Strategię rozwoju jednostki samorządu terytorialnego sporządza się na podstawie art. 10e. i 10f ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. 2025 poz. 1153).

Strategię rozwoju sporządza się w formie tekstowej oraz graficznej zawierającej zobrazowanie treści, w szczególności: modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej i obszarów strategicznej interwencji.

Strategia rozwoju jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń, implikując przejście ze stanu istniejącego do pożądanego, wyrażonego w wizji rozwoju. Strategia rozwoju stanowi najważniejszy dokument przygotowywany przez samorząd gminny, który określa priorytety i cele rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki.

Niniejszy dokument strategiczny stanowi również podstawę do opracowania i wdrażania projektów współfinansowanych m.in. ze środków zewnętrznych.

W ramach prac nad strategią rozwoju przeprowadzono diagnozę, której celem była analiza potencjału społeczno-gospodarczego Miasta Turku, uwzględniając przy tym przestrzenne uwarunkowania. Diagnoza jest punktem wyjścia do konstruowania kierunków działań, a następnie celów strategicznych i działań¹.

W oparciu o wnioski z przeprowadzonej analizy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej miasta w Strategii Rozwoju przedstawiono plan działań do 2030 roku. Określone zostały następujące elementy: misja i wizja rozwoju, cele strategiczne i operacyjne oraz sposób realizacji i finansowania Strategii, ze wskazaniem podmiotów zaangażowanych w jej wdrażanie. Ponadto przedstawiono działania, które pozwolą osiągnąć zakładane długookresowe cele strategiczne.

---

¹ Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Miasta Turku na lata 2025-2030 stanowi odrębny raport. W niniejszej Strategii uwzględniono najważniejsze wnioski z diagnozy.

Uwarunkowania programowe

Strategia Rozwoju Miasta Turku na lata 2025-2030 stanowi dokument bazowy, który określa, jakie działania powinny być wdrażane, aby wspierać dalszy rozwój Miasta, przede wszystkim w sferze społecznej i gospodarczej, ale także wpływać na ożywienie sfery kulturalnej i turystycznej z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Przy jej formułowaniu, pod uwagę wzięto założenia obowiązujących dokumentów strategicznych wyższego rzędu, tj.:

- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku),
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku,
- Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2023-2026,
- Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku.

Poniżej dokonano opisu zgodności założeń strategicznych Miasta z dokumentami wyższego rzędu.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia została przyjęta uchwałą Nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku) (M.P. 2017 poz. 260). Głównym celem Strategii jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

W dokumencie określono następujące cele szczegółowe:

Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną,

Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony,

Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

Cele zakładane do realizacji przez Miasto wpisują się w cele i kierunki działań zawarte w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, głównie w cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu, kierunek interwencji – zwiększenie efektywności programowania rozwoju poprzez zintegrowanie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego oraz zapewnienie realnej partycypacji społecznej, a także Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, kierunki interwencji – aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta, rozwój obszarów wiejskich i wzmocnienie sprawności administracyjnej samorządów terytorialnych oraz ich zdolności do współpracy z partnerami na rzecz rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Jest to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 roku i został przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą nr 102 z dnia 17 września 2019 roku (M.P. 2019 poz. 1060). Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku). Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągania zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Powyższy cel realizowany jest poprzez trzy cele szczegółowe polityki regionalnej:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Założenia strategiczne Miasta Turku zostały określone z uwzględnieniem postanowień Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

Strategia została przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1055).

Cel główny Strategii brzmi: Zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu uczestników i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym. Zrealizowanie powyższego celu wymagać będzie osiągnięcia następujących kierunków interwencji:

Kierunek interwencji 1: budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce,

Kierunek interwencji 2: poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym,

Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności,

Kierunek interwencji 4: poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów,

Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko,

Kierunek interwencji 6: poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

Założenia strategiczne Miasta Turku, obejmujące między innymi modernizację układu drogowego, rozwój mobilności niezmotoryzowanej, uruchomienie i rozwój transportu publicznego w integracji z siecią regionalną oraz zmniejszenie presji transportu na środowisko, wpłyną na osiągnięcie celu głównego Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku.

Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2023-2026

Program przyjęty został uchwałą numer 242 Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 2023 roku. Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami jest głównym dokumentem strategicznym niezbędnym do realizacji ochrony i opieki nad obiektami zabytkowymi.

Głównym celem Programu jest zwiększenie odporności zasobu zabytkowego w Polsce.

Powyższy cel realizowany będzie przez następujące cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 1. Weryfikacja wybranego zasobu zabytków i wzmocnienia narzędzi ochrony dziedzictwa o wyjątkowej wartości.

- Kierunek działań 1.1. Podnoszenie wiedzy o wybranych grupach zasobu zabytkowego kraju.
- Kierunek działań 1.2. Ochrona zabytków i zarządzanie zabytkami o wyjątkowej wartości.
- Kierunek działań 1.3. Realizacja międzynarodowych zobowiązań.

Cel szczegółowy 2. Wzmocnienie potencjału organizacyjnego systemu ochrony zabytków.

- Kierunek działań 2.1. Cyfryzacja procesów administracyjnych.
- Kierunek działań 2.2. Wzmacnianie zastosowania nowych technologii w ochronie zabytków.
- Kierunek działań 2.3. Reforma finansowania ochrony i opieki nad zabytkami.

Cel szczegółowy 3. Rola zabytków w zrównoważonym rozwoju (edukacja i partycypacja).

- Kierunek działań 3.1. Wzmacnianie narzędzi ochrony zabytków wobec zmian klimatycznych.
- Kierunek działań 3.2. Edukacja i podnoszenie świadomości społecznej wartości dziedzictwa kulturowego.

Strategia Rozwoju Miasta Turku na lata 2025-2030 obejmuje między innymi rewitalizację i podnoszenie jakości przestrzeni publicznych w śródmieściu, a także budowanie oferty edukacyjno-kulturowej i turystycznej opartej na zasobach dziedzictwa lokalnego. Zgodnie z powyższym oba dokumenty są ze sobą spójne.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku

Strategia została przyjęta uchwałą numer XVI/287/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 stycznia 2020 roku.

Głównym celem strategii wojewódzkiej jest zapewnienie społecznie, gospodarczo i terytorialnie zrównoważonego rozwoju regionu poprzez efektywne rozwijanie oraz wykorzystanie miejscowych zasobów i potencjałów, ukierunkowane na poprawę jakości życia mieszkańców.

Cel ten zamierza się osiągnąć poprzez realizację działań w obszarach tematycznych rozwoju: poprzez realizację działań w obszarach tematycznych rozwoju: (1) wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców; (2) rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu; (3) rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego wielkopolski; (4) wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

Tabela 1. Zgodność celów Strategii Województwa Wielkopolskiego 2030 z celami Strategii Rozwoju Miasta Turku 2025-2030

Cele Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2030	Odpowiadający cel Strategii Rozwoju Miasta Turku 2025-2030	Uzasadnienie powiązania
1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	Cel strategiczny 2. Zrównoważona gospodarka wykorzystująca lokalną przedsiębiorczość i potencjał miasta (2.1. Uzbrojenie w infrastrukturę techniczną i podniesienie jakości terenów inwestycyjnych, 2.2. Konkurencyjna oferta inwestycyjna) oraz Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia wszystkich mieszkańców (1.1. Edukacja dobrej jakości, ukierunkowana na rozwój praktycznych kompetencji, 1.4. Społeczność lokalna bez wykluczeń)	Priorytety miejskie obejmują rozwój oferty inwestycyjnej oraz instrumenty wsparcia przedsiębiorczości, które sprzyjają tworzeniu miejsc pracy i zwiększaniu konkurencyjności. Równolegle akcentowana jest poprawa jakości kształcenia i dopasowanie kompetencji do potrzeb rynku, co wzmacnia potencjał zasobów ludzkich.
2.1. Wzrost Wielkopolski świadomy demograficznie 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia wszystkich mieszkańców (1.1. Edukacja dobrej jakości, ukierunkowana na rozwój praktycznych kompetencji, 1.2. Dobra dostępność do obiektów kultury, sportu i rekreacji, 1.3. Zintegrowany system usług społecznych i bezpieczeństwa publicznego, 1.4. Społeczność lokalna bez wykluczeń)	Miasto zakłada kompleksowe podniesienie dostępności usług publicznych oraz integrację działań społecznych, co przeciwdziała wykluczeniom i wspiera spójność wspólnoty. Rozwój oferty kultury, sportu i partycypacji obywatelskiej wzmacnia kapitał społeczny i wykorzystuje lokalne dziedzictwo.
3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa	Cel strategiczny 3. Efektywny układ drogowo-transportowy oraz atrakcyjna przestrzeń miejska i mieszkaniowa (3.1.	Kierunki miejskie obejmują rozwój i modernizację infrastruktury drogowej, porządkowanie przestrzeni

3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	Zmodernizowana i rozbudowana infrastruktura komunikacyjna, 3.2. Funkcjonalna przestrzeń miejska, 3.3. Atrakcyjny rynek mieszkaniowy) oraz Cel strategiczny 4. Niskoemisyjne, odporne klimatycznie miasto dbające o jakość środowiska (4.1. Transformacja systemu ciepłowniczego, 4.2. Ochrona stanu środowiska i adaptacja do zmian klimatu)	publicznych oraz wdrażanie rozwiązań energetycznych o niskiej emisji. Działania te poprawiają dostępność i bezpieczeństwo, a zarazem wspierają ochronę środowiska i adaptację do zmian klimatu.
4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju	Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia wszystkich mieszkańców (1.3. Zintegrowany system usług społecznych i bezpieczeństwa publicznego, 1.4. Społeczność lokalna bez wykluczeń) oraz uzupełniający Cel strategiczny 2 (2.2. Konkurencyjna oferta inwestycyjna)	Zaplanowano integrację i profesjonalizację usług, w tym narzędzia koordynacji i dialogu z mieszkańcami oraz partnerami. Równoczesne usprawnienie obsługi inwestorów i procesów administracyjnych wzmacnia efektywność realizacji polityk publicznych.

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Miasta Turku na lata 2025-2030 jest zgodna z celami Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku, wspierając ich realizację na poziomie lokalnym między innymi poprzez wymienione wyżej działania.

1. Wnioski z diagnozy

Zgodnie z art.10a ust.1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2025 poz. 198) podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych. W ramach przeprowadzonej diagnozy dokonano analizy sfery społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej. Ponadto uwzględniono analizę zdolności inwestycyjnej Miasta i potencjału jakości życia, w tym wyniki badania ankietowego.

Kompleksowa diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Miasta Turku na potrzeby opracowania niniejszej Strategii Rozwoju stanowi odrębny raport.

1.1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej miasta

Sfera społeczna – podsumowanie

PROCESY DEMOGRAFICZNE

W 2024 roku miasto Turek zamieszkiwało 24 332 osoby, w tym 11 201 osób (46,03%) stanowili mężczyźni, a 13 131 osób (53,97%) kobiety. Na przestrzeni 2020-2024 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 1 203 osoby w stosunku do 2020 roku, czyli o 4,71%, z czego liczba mężczyzn spadła o 644 osoby (5,44%) a kobiet o 559 osób (4,08%). Miasto Turek doświadcza spadku populacji, co wskazuje na niekorzystne tendencje demograficzne. Zmniejszająca się liczba ludności wynika głównie z ujemnego przyrostu naturalnego, jak również zmian w strukturze wieku mieszkańców oraz relatywnie niskiego udziału młodszych grup w ogólnej populacji. Choć w ostatnich latach (2022-2024) odnotowano dodatnie saldo migracji (więcej zameldowań niż wymeldowań), nie zdołało ono zrównoważyć naturalnego spadku liczby ludności wynikającego z przewagi zgonów nad urodzeniami.

Struktura wiekowa mieszkańców miasta Turku w 2024 roku ukazuje postępujące procesy starzenia się społeczeństwa oraz przemiany w rozkładzie grup ekonomicznych. Udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie mieszkańców przedstawia się następująco:

- wiek przedprodukcyjny (osoby od 0 do 17 lat): 15,37%,
- wiek produkcyjny (od 18 do 59 dla kobiet i od 18 do 64 lat dla mężczyzn): 55,60%
- wiek poprodukcyjny (czyli od 60 lat włącznie w przypadku kobiet i 65 lat włącznie w przypadku mężczyzn): 29,03%.

Na przestrzeni lat 2020-2024 można zaobserwować widoczne zmiany w strukturze wiekowej ludności: liczba osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszyła się o 7,95%, populacja w wieku produkcyjnym spadła o 9,37%, natomiast liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 7,91%. Malejąca liczba osób w wieku przedprodukcyjnym wskazuje na niską dzietność oraz możliwe związane z tym problemy demograficzne w przyszłości (niska liczba uczniów w szkołach, niedobór siły roboczej). Spadek osób w wieku produkcyjnym może świadczyć o odpływie młodych dorosłych (na przykład do większych ośrodków miejskich lub za granicę, czy w określonych przypadkach na obszary wiejskie) oraz o starzeniu się społeczności lokalnej. Może to z kolei prowadzić do zwiększenia zapotrzebowania na usługi zdrowotne i opiekuńcze skierowane do seniorów oraz wzrost kosztów związanych z systemem zabezpieczeń społecznych. Pomimo ujemnego przyrostu naturalnego, miasto w ostatnich latach zaczęło przyciągać więcej mieszkańców z zewnątrz, co obrazuje dodatnie saldo migracji. Wynik ten jest w dużej mierze efektem rejestracji pobyków czasowych – w analizowanym okresie znaczący udział stanowili obcokrajowcy. Z tego względu dodatnie saldo migracji może zawyżać skalę trwałego przyrostu lokalnej populacji, choć jednocześnie

pośrednio świadczy o poprawiających się warunkach życia, rynku pracy lub atrakcyjności miasta jako miejsca zamieszkania.

Aby poprawić sytuację demograficzną w Turku, należy tworzyć dogodne warunki do życia poprzez modernizację infrastruktury technicznej i drogowej, rozwój transportu publicznego oraz zwiększanie dostępności terenów rekreacyjnych. Istotne jest także podnoszenie poziomu bezpieczeństwa i jakości przestrzeni miejskiej, co sprzyja codziennemu funkcjonowaniu mieszkańców.

Z perspektywy rozwoju lokalnego kluczowe znaczenie ma wspieranie przedsiębiorczości oraz poszerzanie oferty mieszkaniowej odpowiadającej różnym potrzebom społecznym. Ważne jest również budowanie spójnego wizerunku miasta jako miejsca nowoczesnego, atrakcyjnego do życia, pracy i inwestowania, z aktywnym życiem społecznym i kulturalnym.

EDUKACJA I OPIEKA NAD DZIEĆMI

Dostęp do usług edukacyjnych i opieki nad dziećmi na terenie Miasta Turku zapewniany jest między innymi przez szkoły podstawowe, przedszkola oraz żłobek:

- Szkoła Podstawowa numer 1 im. Henryka Sienkiewicza (25 oddziałów),
- Szkoła Podstawowa numer 4 im. Generała Mieczysława Smorawińskiego (27 oddziałów),
- Szkoła Podstawowa numer 5 im. UNICEF (43 oddziały),
- Przedszkole Samorządowe numer 3 (6 oddziałów),
- Przedszkole Samorządowe numer 4 (5 oddziałów),
- Przedszkole Samorządowe numer 5 (7 oddziałów),
- Przedszkole Samorządowe numer 6 (6 oddziałów),
- Przedszkole Samorządowe numer 7 (6 oddziałów),
- Przedszkole Samorządowe numer 8 (5 oddziałów),
- Żłobek Miejski w Turku.

Uzupełnieniem systemu publicznej edukacji i opieki są placówki niepubliczne, które również funkcjonują na terenie miasta. W 2024 roku działalność prowadziły m.in. niepubliczne przedszkola i szkoły podstawowe, jak również żłobki, oferujące zróżnicowaną i dostępne lokalizowaną ofertę edukacyjno-opiekuńczą. Dzięki dotacjom z budżetu miasta, jednostki te zapewniają mieszkańcom alternatywne formy kształcenia i opieki, wspierając tym samym realizację obowiązku edukacyjnego oraz potrzeby związane z wychowaniem i rozwojem najmłodszych dzieci.

Analiza lokalnego systemu edukacji w mieście Turku wskazuje, że działające na jej terenie placówki oświatowo-wychowawcze funkcjonują stabilnie, odgrywając kluczową rolę w strukturze społecznej i są fundamentem lokalnej polityki edukacyjnej. Mimo tego,

przeprowadzona analiza wykazała szereg obszarów wymagających wsparcia i modernizacji, które pozwoliłyby lepiej dostosować ofertę edukacyjną do zmieniających się warunków demograficznych oraz oczekiwań mieszkańców. Na przestrzeni lat 2020-2023 współczynnik skolaryzacji brutto kształtował się na poziomie przekraczającym 100%, co oznacza, że liczba uczniów zapisanych do szkół podstawowych przekroczyła liczbę dzieci w odpowiedniej grupie wiekowej w populacji. Na wskaźnik oddziałują między innymi uczniowie uczący się w innym roczniku niż przewiduje to system oraz dzieci spoza miasta, uczęszczające do lokalnych szkół.

W oparciu o przeprowadzoną analizę wyników egzaminów ósmoklasistów warto rozważyć wzmocnienie działań miasta ukierunkowanych na dalszą poprawę jakości kształcenia. Mogłoby to obejmować wsparcie dla wszystkich etapów edukacji – od wychowania przedszkolnego po szkoły ponadpodstawowe. Szczególną rolę mogą tu odegrać inicjatywy sprzyjające rozwojowi kompetencji kadry pedagogicznej, doposażaniu placówek w nowoczesne materiały dydaktyczne oraz wdrażaniu programów odpowiadających na potrzeby współczesnego rynku edukacyjnego.

Warto również poszerzać ofertę zajęć pozalekcyjnych, zwłaszcza takich, które pomagają uczniom w przygotowaniach do egzaminów końcowych. Uzupełniając, korzystne może być dalsze wspieranie rozwoju umiejętności językowych, cyfrowych i społecznych, co w dłuższej perspektywie może zwiększyć konkurencyjność absolwentów lokalnych szkół publicznych.

Poważnym wyzwaniem, które wymaga pilnych działań, jest stan techniczny infrastruktury edukacyjnej. Budynki szkół i przedszkoli w Turku wykazują niską efektywność energetyczną, co generuje znaczne straty ciepłe oraz podnosi koszty ich eksploatacji. Przeprowadzona charakterystyka techniczna obiektów potwierdza niewystarczającą izolacyjność termiczną przegród zewnętrznych, przestarzałe systemy centralnego ogrzewania oraz energochłonny system oświetlenia. Niska efektywność energetyczna ma również negatywny wpływ na środowisko – zwiększona emisja pyłów i gazów cieplarnianych przyczynia się do pogarszania jakości powietrza oraz podwyższonego ryzyka zachorowań na choroby układu oddechowego. W odpowiedzi na te problemy, strategia rozwoju miasta powinna uwzględniać kompleksowe działania termomodernizacyjne, obejmujące na przykład modernizację instalacji grzewczych. Równie istotne będzie wdrażanie rozwiązań opartych na odnawialnych źródłach energii, które przyczynią się do poprawy bilansu energetycznego miasta i redukcji kosztów operacyjnych placówek.

Ważnym elementem lokalnego ekosystemu edukacyjnego są również szkoły ponadpodstawowe, takie jak I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki, Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. Sylwestra Kaliskiego oraz Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Kaczkach Średnich. Placówki te oferują szeroką i zróżnicowaną

ofertę kształcenia ogólnego i zawodowego, często realizowaną we współpracy z uczelniami wyższymi i pracodawcami, co umożliwia uczniom zdobycie zarówno wiedzy teoretycznej, jak i praktycznych umiejętności niezbędnych na rynku pracy.

Kierunki rozwoju edukacji i opieki nad dziećmi w Turku powinny koncentrować się na zapewnieniu równego dostępu do wysokiej jakości usług edukacyjnych i opiekuńczych, modernizacji infrastruktury oświatowej, wdrażaniu rozwiązań prośrodowiskowych oraz wspieraniu kompetencji przyszłości odpowiadających na wyzwania zmieniającego się otoczenia społeczno-gospodarczego.

KULTURA, TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA

W strukturze administracyjnej Miasta Turku za realizację zadań z zakresu kultury odpowiadają takie podmioty takie jak: Miejski Dom Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna im. Włodzimierza Pietrzaka oraz Muzeum Józefa Mehoffera. MDK prowadzi koncerty, warsztaty i koła zainteresowań oraz zarządza Kinem TUR – jedynym kinem w powiecie, a także prowadzi szeroką działalność animacyjną i edukacyjną. Budynek pochodzący z okresu międzywojennego wymaga jednak kompleksowej modernizacji obejmującej instalację, izolacyjność i dostępność. Biblioteka rozwija zbiory i ofertę dla różnych grup wiekowych oraz prowadzi działalność wydawniczą „BIBLIOTHECA TURCOVIANA”, a mimo spadku liczby zarejestrowanych czytelników rośnie intensywność korzystania ze zbiorów. Muzeum realizuje funkcje kolekcjonerskie, naukowe i edukacyjne, prowadzi digitalizację oraz certyfikowany Punkt Informacji Turystycznej będący ważnym węzłem wiedzy o dziedzictwie lokalnym. Wspólnym wyzwaniem pozostaje zły stan techniczny kluczowych obiektów – w szczególności Miejskiego Domu Kultury oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej (tylko w zakresie termomodernizacji) – który ogranicza rozwój oferty i komfort użytkowników.

Atrakcyjność turystyczna Turku opiera się między innymi na dziedzictwie rzemiosła tkackiego, zabytkach sakralnych i świeckich oraz na ofercie muzealnej i wydarzeniach miejskich. Szczególnym wyróżnikiem jest lokalne dziedzictwo Józefa Mehoffera – zespół dzieł obejmujący wystrój Kościoła Najświętszego Serca Pana Jezusa w Turku (polichromie, witraże i wyposażenie świątyni) oraz oryginalne projekty do tego zabytkowego wystroju prezentowane w gmachu muzeum, co umożliwia kompleksowe poznanie warsztatu artysty „od projektu (ekspozycja muzealna) do dzieła (wystrój świątyni)”.

System informacji turystycznej działa przy muzeum i wspiera obsługę ruchu odwiedzających. Po okresie pandemicznym rynek noclegowy i ruch muzealny odbudowały się, a następnie ustabilizowały, co potwierdza potencjał do dalszego zrównoważonego rozwoju turystyki miejskiej. Dalsza poprawa wymaga łączenia produktów kulturowych z infrastrukturą rekreacyjną oraz wysoką jakością przestrzeni publicznych.

Zadania z zakresu kultury fizycznej realizuje Ośrodek Sportu i Rekreacji, który zarządza ośrodkiem sportowo-rekreacyjnym, halą, stadionem, pływalnią, wodnym placem zabaw, skateparkiem oraz placami zabaw. Infrastruktura jest intensywnie wykorzystywana przez wydarzenia, treningi i turnieje obejmujące różne dyscypliny oraz działania rodzinne i integracyjne z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Kluczowe obiekty sportowe, w tym stadion, pływalnia i kompleks OSiR przy ulicy Armii Krajowej wymagają pilnych prac remontowych i energetycznych, aby spełniać współczesne standardy bezpieczeństwa, dostępności i efektywności kosztowej.

Podstawą dalszego rozwoju miasta pod względem kultury jest m.in. kompleksowa modernizacja infrastruktury kultury i sportu. Obejmuje ona termomodernizację, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, udoskonalenie systemu zarządzania obiektami oraz integrację oferty kulturalnej, turystycznej i rekreacyjnej w spójne produkty miejskie.

Niezbędne jest również wzmacnianie roli przestrzeni publicznych jako naturalnych scen dla kultury i aktywności społecznej. Ważnym kierunkiem jest rozwój systemu informacji turystycznej oraz realizacja długofalowych programów animacyjnych we współpracy z organizacjami społecznymi i instytucjami edukacyjnymi.

Tak ukierunkowane działania przyczynią się do podniesienia jakości życia mieszkańców, wzmocnienia tożsamości lokalnej oraz zwiększenia atrakcyjności Turku jako miejsca odwiedzin.

POMOC SPOŁECZNA

Na terenie miasta Turku działania z zakresu pomocy społecznej realizują jednostki takie jak: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS), Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS), Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR).

Na podstawie działań realizowanych przez podmioty pełniące zadania pomocy społecznej oraz strategii i programów Urzędu Miejskiego w Turku możliwa jest identyfikacja kluczowych wyzwań społecznych występujących w mieście. Priorytetem pozostaje wsparcie osób doświadczających trudności materialnych i życiowych, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić podstawowych potrzeb bytowych. Równolegle odnotowuje się narastające zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze dla seniorów; funkcjonowanie klubu seniora oraz wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, co potwierdza konsekwencje procesu starzenia się populacji. Istotnym obszarem interwencji jest również sytuacja osób z zaburzeniami psychicznymi i z niepełnosprawnością intelektualną – działalność ŚDS oraz konieczność zwiększenia liczby miejsc wskazują na wysoką potrzebę specjalistycznych form wsparcia. Zakres zadań ośrodka obejmuje ponadto przeciwdziałanie przemocy domowej i uzależnieniom, co dowodzi obecności tych zjawisk w społeczności lokalnej i wymaga

dalszego rozwoju działań profilaktycznych oraz interwencyjnych. Dodatkowo obserwuje się potrzebę intensyfikacji integracji społecznej, wzmacniania więzi międzyludzkich i aktywności obywatelskiej, między innymi poprzez inicjatywy Centrum Wolontariatu i Organizacji Pozarządowych oraz rozwój działań samopomocowych i partnerskich. Wskazane obszary potwierdzają złożony charakter problemów społecznych w Turku oraz konieczność kontynuacji i rozbudowy lokalnej oferty usług, adekwatnej do zmieniających się uwarunkowań i potrzeb mieszkańców.

W celu poprawy koordynacji i integracji dostępnych świadczeń, Gmina Miejska Turek planuje utworzenie Centrum Usług Społecznych (CUS) jako podmiotu integrującego różnorodne usługi świadczone przez lokalne jednostki organizacyjne oraz partnerów zewnętrznych. Przygotowano dokumentację projektową obejmującą dostosowanie obiektu do nowych funkcji. Budynek przewidziany na siedzibę CUS znajduje się w bardzo złym stanie technicznym, dlatego zaplanowano jego rozbudowę, nadbudowę i przebudowę wraz ze zmianą sposobu użytkowania. Uruchomienie CUS stanowić będzie istotny krok w kierunku podniesienia efektywności, dostępności i komplementarności usług społecznych, a tym samym pełniejszej odpowiedzi na potrzeby mieszkańców.

Pomoc społeczna pozostaje kluczowym elementem lokalnej polityki społecznej, ukierunkowanym na wsparcie osób i rodzin w trudnych sytuacjach życiowych. Realizowane działania obejmują świadczenia pieniężne i niepieniężne, usługi opiekuńcze, wsparcie psychologiczne oraz instrumenty aktywizujące. Struktura instytucjonalna i podejmowane inicjatywy służą poprawie jakości życia najbardziej potrzebujących oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. Utrzymanie i rozwój systemu pomocy społecznej stanowią istotne zadanie miasta, wymagające ciągłego dostosowywania do dynamiki potrzeb społecznych.

OPIEKA ZDROWOTNA

Za ochronę zdrowia mieszkańców miasta odpowiadają:

- Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Turku,
- „Medicus” – Spółka Partnerska Lekarzy Rodzinnych i Specjalistów,
- Przychodnia Lekarza Rodzinnego „Medyk” – Zbigniew Wodziński,
- NZOZ ARS MEDICAL Ośrodek Specjalistycznych Usług Medycznych,
- Centrum Zdrowia Psychicznego Psyche w Turku,
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy s.c. B. Feliniak, E. Jaworska, B. Kiszewska,
- Rodamed Centrum Diagnostyki Obrazowej i Lekarzy Specjalistów,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- i inne prywatne przychodnie, poradnie i centra medyczne.

W latach 2020-2024 na terenie miasta odnotowano systematyczny wzrost liczby porad w podstawowej i ambulatoryjnej opiece zdrowotnej przy niezminionej liczbie aptek i przychodni jednostek samorządu terytorialnego.

Funkcjonujące na obszarze miasta podmioty lecznicze zapewniają mieszkańcom dostęp do podstawowego zakresu świadczeń oraz realizują działania z zakresu profilaktyki i edukacji zdrowotnej. Brak rozbudowy i modernizacji istniejącej sieci skutkuje przeciążeniem zasobów, wydłużeniem kolejek oraz spadkiem jakości opieki. Obecny stan infrastruktury nie odpowiada rosnącemu popytowi, szczególnie w grupach wrażliwych: osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz przewlekle chorych. Deficyty powierzchniowe i aparaturowe ograniczają przepustowość i utrudniają utrzymanie standardów klinicznych. W konsekwencji liczni pacjenci są kierowani do ośrodków w większych miastach, co wydłuża ścieżkę diagnostyczno-terapeutyczną, generuje dodatkowe koszty i negatywnie wpływa na wyniki zdrowotne. Wobec rosnącej liczby świadczeń specjalistycznych konieczne jest odnowienie oraz rozszerzenie bazy lokalowej i sprzętowej, aby zapewnić efektywną, skoordynowaną i kompleksową opiekę na miejscu. Trend starzenia się populacji oraz zwiększające się obciążenie chorobami przewlekłymi jednoznacznie uzasadniają rozwój lokalnej infrastruktury ochrony zdrowia.

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Analiza danych Państwowej Komisji Wyborczej dla miasta Turku za lata 2014-2025 wskazuje na umiarkowaną, lecz zróżnicowaną aktywność społeczną mieszkańców. Wyraźnie wyższą mobilizację obserwuje się w wyborach ogólnokrajowych (parlamentarnych i prezydenckich), przy jednoczesnym, niewielkim spadku uczestnictwa w wyborach samorządowych (szczególnie w II turze wyborów burmistrza). Wahania frekwencji dotyczą także wyborów do Parlamentu Europejskiego. Wskazane tendencje sugerują potrzebę wzmacniania świadomości obywatelskiej oraz promocji lokalnych narzędzi partycypacji, aby podnieść udział w procesach decyzyjnych na poziomie gminnym.

Działalność organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej w Turku charakteryzuje się dużą różnorodnością i poziomem zainteresowania. Podmioty te realizują zadania w obszarach profilaktyki uzależnień, wsparcia rodzin i osób w kryzysie, integracji osób z niepełnosprawnościami, edukacji, kultury, sportu, turystyki, ekologii oraz rozwoju lokalnego. Uzupełniają zadania publiczne, budują kapitał społeczny i wzmacniają spójność wspólnoty, zapewniając mieszkańcom dostęp do szerokiego wachlarza usług, zajęć i inicjatyw.

Sektor pozarządowy, działający w partnerstwie z Miastem na zasadach pomocniczości, transparentności i efektywności, istotnie podnosi jakość życia w Turku. Dzięki jego aktywności rozwijają się przedsięwzięcia o charakterze integracyjnym i prozdrowotnym, a także inicjatywy

kulturalne i sportowe. Kontynuacja i pogłębianie współpracy JST-NGO, w tym wsparcie instytucjonalne i kontraktowanie usług społecznych, może przełożyć się na dalszy wzrost zaangażowania obywatelskiego oraz skuteczniejszą realizację zadań publicznych na poziomie lokalnym.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Na terenie miasta Turku zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego prowadzone są przez: Komendę Powiatową Policji (KPP) w Turku, Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej (KP PSP) w Turku, jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) w Turku, Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Turku.

Analiza danych służb porządkowych wskazuje na stabilność sytuacji w zakresie przestępczości w Turku, przy jednoczesnym zidentyfikowaniu bezpieczeństwa drogowego jako obszaru wymagającego dalszych działań prewencyjnych i inwestycyjnych. W latach 2020-2024 utrzymywał się spadek przestępstw kryminalnych, w tym w ramach tak zwanej „7 kategorii”, czemu towarzyszyła również wysoka wykrywalność czynów świadcząca o sprawności pionu kryminalnego KPP Turek i efektywności działań prewencyjnych. Jednocześnie ograniczono skalę przestępstw przeciwko mieniu, w szczególności włamań i kradzieży pojazdów, a kategorie takie jak bójki, pobicia i rozboje pozostają na poziomach niskich i niestabilnych, co sugeruje ich incydentalny charakter. W 2024 roku odnotowano natomiast nieco wyższe wskaźniki czynów przeciwko zdrowiu, co uzasadnia wzmocnienie nadzoru policyjnego w przestrzeniach publicznych oraz ukierunkowaną profilaktykę. Przestępczość gospodarcza osiągnęła lokalne maksimum w 2022 roku, po czym wyhamowała, zaś umiarkowany wzrost ujawnień w obszarze narkotykowym należy wiązać z intensyfikacją i poprawą działań operacyjnych w tym kierunku.

W wymiarze ratowniczo-gaśniczym stabilizacji towarzyszyła poprawa – w latach 2020-2023 liczba interwencji jednostek straży pożarnej znacząco spadła, a dominujące *miejskowe zagrożenia* istotnie się skurczyły przy utrzymaniu niskiej i głównie małej skali pożarów oraz marginalnym udziale zdarzeń średnich i dużych. Trend ten wskazuje na skuteczność prewencji pożarowej, wzrost świadomości mieszkańców i dojrzałość operacyjną systemu reagowania. Na tym tle zdecydowanie mniej korzystnie wypada bezpieczeństwo ruchu drogowego – w 2023 roku Turek cechował się wartościami ponadprzeciętnymi w kwestii śmiertelności na 100 wypadków względem powiatu, województwa oraz kraju, przy relatywnie mniejszej liczbie rannych na 100 zdarzeń, co łącznie świadczy o większej poważności skutków ewentualnych incydentów i konieczności wdrożenia pakietu działań inżynierskich, nadzorczych i edukacyjnych na obszarach o najwyższym ryzyku.

Z perspektywy zarządczej wymagane jest utrzymanie i dalsze doskonalenie modelu współpracy jednostek bezpieczeństwa publicznego Miasta Turku, w tym gotowości do szybkiej aktywacji sztabu kryzysowego. Rekomenduje się równolegle modernizację systemu monitoringu wizyjnego, który w obecnym kształcie (rozproszony, bez podglądu na żywo, z krótką retencją i ograniczonymi parametrami technicznymi) nie zapewnia adekwatnego wsparcia operacyjnego służbom. Niezbędne jest zatem jego scalenie w jednolitą sieć z centrum nadzoru online, zwiększenie zasięgu w punktach strategicznych, poprawa jakości zapisu i integracja z systemami służb porządkowych, co w świetle audytu przestrzennego, dokumentów strategicznych i konsultacji społecznych, odpowiada zarówno na zidentyfikowane luki, jak i na wyrażone oczekiwania mieszkańców. Komplementarnie należy wzmocnić działania prewencyjne ukierunkowane na przestępstwa przeciwko zdrowiu. Uzupełniając należy wzmacniać kompetencje mieszkańców i instytucji w zakresie bezpieczeństwa publicznego, komunikacji i współpracy ze służbami, obejmując podstawowe standardy ochrony informacji. W rezultacie realizacja powyższych kierunków, od działań w ruchu drogowym i ukierunkowanego nadzoru, przez modernizację monitoringu i stałą koordynację służb z samorządem, po programy profilaktyczne i edukacyjne, pozwoli utrzymać korzystne trendy w obszarze przestępczości oraz zredukować największe ryzyka miasta, z naciskiem na bezpieczeństwo w zakresie ruchu drogowego.

Sfera gospodarcza – podsumowanie

CHARAKTERYSTYKA GOSPODARCZA I RYNEK PRACY

Działalność gospodarcza miasta Turek w latach 2020-2024 charakteryzowała się umiarkowanym, stabilnym wzrostem liczby podmiotów. W analizowanym okresie liczba zarejestrowanych firm wzrosła o 4,68%, z 2 929 do 3 066 jednostek. Strukturalnie dominują mikroprzedsiębiorstwa, które w 2024 roku stanowiły 95,99% ogółu (2 943 podmioty). Jednocześnie spadła liczba małych firm ze 110 do 95 (o 13,64%), liczba średnich nieznacznie wzrosła (z 22 do 23 – 4,5%), a dużych obniżyła się z 6 do 5 (16,67%). Wzrost bazy firm był więc niemal w całości generowany przez najmniejsze formy prowadzenia działalności.

Analiza według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) potwierdza usługowy profil gospodarki z dywersyfikacją branż. Handel i naprawy (sekcja G) pozostaje najliczniejszym sektorem, choć jego skala zmalała z (716 do 677 – 5,4%). Dynamiczny wzrost odnotowano w budownictwie (sekcja F, z 383 do 439 – 14,62%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (sekcja M, z 273 do 304 – 11,36%) oraz w usługach administracyjnych i wspierających (sekcja N, z 52 do 85 – 63,46%). Wzrosła także liczebność usług osobistych (S/T, z 209 do 235 – 12,44%).

W ujęciu grup *przemysł i budownictwo* zwiększył liczbę podmiotów z 606 do 649 (7,10%), *pozostała działalność* z 2 295 do 2 387 (4,01%), a *rolnictwo* z 28 do 30 (7,14%).

Wskaźniki przedsiębiorczości w przeliczeniu na mieszkańców potwierdzają wzrost aktywności gospodarczej. Liczba podmiotów REGON na 1 000 mieszkańców wzrosła z 114,8 do 126,9 (12,1 – około 10,5%). Miasto wyraźnie przewyższa poziom powiatu tureckiego (106,0), pozostając jednocześnie poniżej średniej krajowej (141,5) i wojewódzkiej (149,1). Podobny trend dotyczy osób fizycznych prowadzących działalność – wskaźnik z 88 do 95 na 1 000 mieszkańców (około 7,95%), przy wartościach referencyjnych: powiat turecki 85, województwo wielkopolskie 109, kraj 100.

Istotnym atutem inwestycyjnym jest specjalna strefa gospodarcza – Turecka Strefa Inwestycyjna (TSI) obejmująca powierzchnię 198,5 ha. Jest to teren w pełni uzbrojony w infrastrukturę techniczną, obejmującą: wodociągi, kanalizację sanitarną i deszczową, linie elektroenergetyczne, gazociągi średniego i wysokiego ciśnienia. Obszar strefy jest doskonale skomunikowany poprzez drogi krajowe, wojewódzkie i lokalne. W ramach Polskiej Strefy Inwestycji cała Polska jest objęta zwolnieniami z podatku dochodowego dla przedsiębiorców, a na części (26 ha) Tureckiej Strefy Inwestycyjnej, która posiada status Podstrefy Turek okres tego zwolnienia jest wydłużony i wynosi 15 lat. Dodatkowo Miasto Turek oferuje zwolnienie z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców inwestujących w tej części miasta. Ze zwolnienia można korzystać przez okres 1-3 lat w zależności od skali zatrudnienia.

W 2024 roku rozpoczęto budowę Ciepłowni Geotermalnej, a na terenach po Elektrowni „Adamów” realizowana jest elektrownia gazowa o planowanej mocy około 600 MWe – projekty te mają na celu wzmocnienie bezpieczeństwa energetycznego i atrakcyjności lokalizacyjnej. W Turku działa szereg znaczących pracodawców, między innymi takie jak: MIRANDA Sp. z o.o.; Flokk sp. z o.o.; Mleczarnia Turek Sp. z o.o.; Schade Stal Polska Sp. z o.o.; EK ELEKTROKABEL FABRYKA KABLI Karolak i synowie sp. z o.o.; STOLTUR spółka jawna Jan i Marian Miller; GETEC Polska Sp. z o.o.; Messer Polska Sp. z o.o. Zakład w Turku; SINTUR Sp. z o.o. Zakład Pracy Chronionej; Logistic-Evex w Turku; PGKiM Sp. z o.o..

Rozwój przedsiębiorczości przekłada się na finanse miasta. Wpływy z CIT wzrosły z 2,43 mln zł (2020) do 3,52 mln zł (2024), tj. o 45,0%, po wyraźnym odbiciu w 2021 roku. Wpływy z PIT, kluczowego źródła dochodów, zwiększyły się z 28,19 mln zł do 34,73 mln zł (23,19%), przy przejściowym spadku w 2023 roku i ustanowieniu maksimum w 2024 roku. Dane te potwierdzają poprawę kondycji firm i dochodów mieszkańców.

Rynek pracy na terenie miasta Turku wykazywał pozytywne tendencje. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych spadła z 584 do 409 osób (29,97%), przy utrzymującej się przewadze kobiet w grupie bezrobotnych. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym obniżył z 4,0% do 3,1% (mężczyźni: z 3,3% do 2,5%, kobiety: z 4,7% do 3,7%).

Podsumowując, gospodarka miasta Turek rozwija się w sposób zrównoważony przy dominującym udziale mikroprzedsiębiorstw i rosnącej roli usług oraz budownictwa. Rosnące wskaźniki przedsiębiorczości, korzystne trendy dochodów z podatków oraz malejące bezrobocie świadczą o wzmacniającej się kondycji lokalnej gospodarki. Dalszy wzrost wymaga wsparcia skalowania firm, intensyfikacji polityk proinwestycyjnych, rozwijania kompetencji dopasowanych do potrzeb rynku oraz działań na rzecz wyrównania szans kobiet na rynku pracy.

Analiza ankiet przeprowadzonych wśród absolwentów szkół średnich i zawodowych w powiecie tureckim² pokazuje, że zdecydowana większość młodych osób planuje dalszą edukację, głównie w trybie dziennym. Jednocześnie spora grupa deklaruje chęć podjęcia pracy w wyuczonym zawodzie, choć aż jedna trzecia respondentów zamierza poszukać zatrudnienia w innych branżach, często związanych z nowoczesnymi specjalizacjami, takimi jak informatyka czy logistyka. Co istotne, młodzież wykazuje niewielką gotowość do szybkiego przekwalifikowania, co wskazuje na konieczność budowania elastycznego systemu wsparcia w tym obszarze.

Z perspektywy lokalnego rynku pracy ważnym sygnałem jest fakt, że większość absolwentów planuje poszukiwać zatrudnienia poza powiatem, a rynek dużych miast uznaje za zdecydowanie bardziej atrakcyjny. Powodem są przede wszystkim większe możliwości rozwoju zawodowego, wyższe wynagrodzenia i szersza oferta zatrudnienia. Wśród kluczowych kryteriów wyboru pracodawcy absolwenci wymieniają wysokość wynagrodzenia oraz perspektywy awansu i rozwoju, a za najczęściej wymagane kompetencje uznają samodzielność, sumienność, umiejętność zarządzania czasem, znajomość języków obcych oraz kompetencje informatyczne.

Jednocześnie ponad połowa badanych uczniów uważa, że nie jest dobrze przygotowana do wejścia na rynek pracy, wskazując na niedostatek doświadczenia praktycznego i niewystarczające przygotowanie szkoły do realiów zawodowych. Najczęściej podkreślanym oczekiwaniem wobec systemu edukacji jest zwiększenie liczby zajęć praktycznych oraz wprowadzenie nowoczesnych treści branżowych. Potwierdza to także zapotrzebowanie na formy wsparcia oferowane przez PUP – największym zainteresowaniem cieszą się szkolenia i podnoszenie kwalifikacji, a także środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Wnioski z analizy wskazują więc jednoznacznie na konieczność wzmocnienia lokalnych instrumentów wspierających praktyczne przygotowanie do pracy, rozwój nowoczesnych

---

² Powiatowy Urząd Pracy w Turku, Analiza ankiet przeprowadzonych wśród uczniów kończących naukę w szkołach średnich i zawodowych wychodzących na rynek pracy w 2023 r., maj 2023

kompetencji oraz tworzenie atrakcyjnych warunków zatrudnienia w powiecie, aby zatrzymać młodych ludzi w regionie i przeciwdziałać ich odpływowi do większych miast.

Sfera przestrzenna i klimatyczno-środowiskowa – podsumowanie

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Gmina Miejska Turek zlokalizowana jest w centralnej części Polski, w województwie wielkopolskim, powiecie tureckim. Obszar miasta Turku otoczony jest ze wszystkich stron miejscowościami gminy wiejskiej Turek. Powierzchnia miasta Turku wynosi 1 617 ha (16,17 km²), co stanowi 1,74% powierzchni powiatu.

W granicach administracyjnych miasta największy udział mają grunty zabudowane i zurbanizowane, co odpowiada funkcji miejskiej Turku. Drugą pod względem powierzchni kategorią są użytki rolne, które stanowią istotne otoczenie miasta, wchodząc częściowo w jego granice. Pozostałe kategorie – lasy (w tym też tereny zadrzewione i zakrzewione) oraz obszary wody – pełnią rolę uzupełniającą i nie mają charakteru dominującego.

Z form ochrony przyrody na obszarze miasta znajduje się głaz narzutowy (granit czerwony, średnioziarnisty) posiadający status pomnika przyrody, zlokalizowany na terenie Skweru Podgrodzie przy ulicy Gorzelnianej w pobliżu drogi (przeniesiony z ulicy Mickiewicza).

Gospodarka wodna miasta Turek funkcjonuje w dorzeczu Odry (region wodny Warty), a podstawowym elementem lokalnego układu hydrograficznego jest rzeka Kielbaska – lewy dopływ Warty – uzupełniana przez sieć kanałów i rowów melioracyjnych odwadniających tereny zurbanizowane i rolnicze. W granicach miasta nie występują duże jeziora, natomiast obecne są małe zbiorniki (stawy i oczka) pełniące funkcje retencyjne, rekreacyjne i przeciwpożarowe, często o genezie sztucznej.

Obszar Turku leży w zasięgu JCWP Kielbaska Duża do Strugi Janiszewskiej (RW6000151833439), dla której stwierdzono zły stan wód oraz stan chemiczny poniżej dobrego, co implikuje potrzebę działań naprawczych i ograniczania ładunków zanieczyszczeń.³ W odniesieniu do wód podziemnych miasto znajduje się w JCWPd o identyfikatorze GW600071 o dobrym stanie chemicznym i ilościowym oraz w obrębie GZWP numer 151 Turek-Konin-Koło (1 673 km², typ porowo-szczelinowy, status udokumentowany), który ma znaczenie strategiczne dla zaopatrzenia ludności i przemysłu i podlega ochronie oraz monitoringowi z uwagi na presje rolnicze i urbanizacyjne.

Miasto leży w zasięgu planu zagospodarowania wód na obszarze dorzecza Odry. Zgodnie z mapami zagrożenia i ryzyka powodziowego przy południowo-wschodniej granicy miasta, w obrębie Korytków, występują obszary szczególnego zagrożenia powodziowego,

---

³ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

wymagające odpowiedniej polityki przestrzennej. Priorytety działań obejmują zwiększanie retencji rozproszonej, modernizację i utrzymanie systemów odwodnienia oraz cieków, redukcję zanieczyszczeń obszarowych ze spływów rolniczych i miejskich, ochronę stref zasilania głównego zbiornika wód podziemnych oraz kontrolę urbanizacji na terenach zagrożonych powodzią⁴.

Gmina Miejska Turek prowadzi zintegrowaną politykę środowiskową ukierunkowaną na rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury, poprawę jakości powietrza oraz transformację energetyczną. Rewitalizowane parki i pasáže, nowe nasadzenia oraz działania małej retencji ograniczają skutki miejskiej wyspy ciepła, wspierając bioróżnorodność i mikroklimat. W obszarze jakości powietrza gmina łączy egzekwowanie przepisów (kontrole w ramach uchwały antysmogowej) z instrumentami wsparcia mieszkańców, w tym doradztwem i obsługą wniosków w programie „Czyste Powietrze”. Równolegle realizowane są programy redukcji presji środowiskowej, takie jak usuwanie wyrobów zawierających azbest, w całości finansowane ze środków zewnętrznych. W energetyce miasto rozwija OZE (między innymi instalacje fotowoltaiczne) oraz przygotowuje niskoemisyjne ciepłownictwo oparte o zasoby geotermalne (otwory badawcze i zatłaczające), co wpisuje się w regionalny proces sprawiedliwej transformacji po węglu. Ponadto miasto Turek przystąpiło do projektu LIFE After Coal, którego celem jest opracowanie i wdrożenie systemu zarządzania, który umożliwi regionom i lokalnym społecznościom skuteczną realizację działań mających na celu osiągnięcie neutralności klimatycznej.

Miasto posiada umiarkowany, ale realny potencjał przyrodniczy, wynikający z obecności doliny cieku wodnego, mozaikowej struktury użytkowania (tereny rolne z enklawami zieleni i zadrzewień) oraz drobnych zbiorników i urządzeń retencyjnych. Potencjał ten ogranicza wysoki stopień przekształcenia środowiska i fragmentacja siedlisk, a także presje typowe dla obszarów zurbanizowanych, w tym obniżona jakość wód powierzchniowych i niewystarczająca ciągłość korytarzy ekologicznych. Rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury, renaturyzacja koryt cieków, zwiększanie retencji rozproszonej, nasadzenia roślinności, łączenie pasm zieleni w spójne korytarze oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów wód podziemnych mogą znacząco wzmocnić usługi ekosystemowe miasta. W efekcie, przy konsekwentnych

---

⁴ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 16/11/2022 przyjmujące „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (PGW Odra).

Priorytety działań są zgodne z katalogiem działań planistycznych i inwestycyjnych wskazywanych w dokumentach PGW oraz na Hydroportalu. Podstawowym aktem prawnym jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 16/11/2022 przyjmujące „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (PGW Odra). To rozporządzenie nadaje planowi rangę prawa powszechnie obowiązującego i wskazuje, że treść PGW Odra stanowi załącznik do aktu.

działaniach planistyczno-inwestycyjnych, Turek ma potencjał do poprawy bioróżnorodności, mikroklimatu i zwiększenia odporności na skutki zmian klimatu.

INFRASTRUKTURA DROGOWA I DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

Infrastruktura drogowa miasta Turek opiera się na rozbudowanej sieci dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Podstawowy układ komunikacyjny tworzą drogi krajowe DK72 (Konin-Rawa Mazowiecka, relacja wschód-zachód przez centrum miasta) oraz DK83 (rozpoczynająca bieg w Turku, kierunek Dobra-Sieradz), uzupełniane przez DW470 (Kościelec-Turek-Kalisz) i gęstą sieć dróg niższych klas. W zasięgu kilkunastu minut znajduje się A2 (E30), dostępna przez węzły Koło (około 16 km, dojazd DW470) i Konin Wschód (około 20 km, dojazd DK72). Największe natężenia ruchu koncentrują się na odcinkach DK72, DK83 i DW470 w obszarze śródmiejskim. Mimo prowadzonych modernizacji, liczne drogi lokalne pozostają w złym stanie technicznym, co obniża komfort i bezpieczeństwo użytkowników oraz wymaga przebudowy skrzyżowań, zjazdów i poprawy urządzeń dla ruchu pieszego wraz z uporządkowaniem zieleni w pasach drogowych.

System komunikacji zbiorowej przez lata był niewystarczający, co skutkowało wykluczeniem komunikacyjnym, szczególnie wśród osób starszych, młodzieży i mieszkańców obszarów peryferyjnych. W 2025 roku odnotowano istotne zmiany: PKS Konin przywrócił bezpośrednie połączenie Konin-Kalisz (ponownie z obsługą w Turku), a od 24 czerwca 2025 roku przewoźnik Polonus uruchomił codzienne kursy do Łodzi i Warszawy przez Uniejów i Poddębice. Utrzymanie i dalsze rozszerzenie tej oferty, wraz z poprawą koordynacji i częstotliwości, jest kluczowe dla ograniczenia ruchu samochodowego i poprawy dostępności do usług publicznych. Równolegle Miasto podjęło działania inwestycyjne obejmujące budowę nowoczesnego dworca autobusowego – Centrum Przesiadkowego – wyposażonego w zaplecze usługowe, poczekalnię oraz rozwiązania ułatwiające podróżowanie (między innymi udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami i systemy informacji pasażerskiej). To projekt wyznaczający nowy etap w procesie przywracania i trwałej stabilizacji transportu zbiorowego w Turku.

Infrastruktura rowerowa rozwija się w sposób umiarkowany. Długość dróg dla rowerów wzrosła z 14,5 km (w 2020 roku) do 15,5 km (w 2021 roku) i utrzymała się na tym poziomie w latach 2022-2023. Wskaźniki gęstości i dostępności poprawiły się (od 89,67 km/100 km² do 95,86 km/100 km² oraz z 5,68 km do 6,34 km na 10 tys. mieszkańców), co świadczy o stopniowej poprawie warunków dla mobilności aktywnej.

Transport szynowy pozostaje najsłabszym elementem dostępności – Turek nie posiada czynnej sieci kolejowej ani stacji. Najbliższe węzły znajdują się w Kole (około 25 km) i Koninie (około 34 km), w sąsiedztwie magistrali E20/CE20. Planowana nowa linia Konin-Turek (około

38 km) została zarzucona w 2025 roku z uwagi na niekorzystne relacje kosztów do prognoz popytu (około 700 pasażerów/dobę). W zakresie transportu lotniczego brak jest infrastruktury lokalnej – obsługa ruchu pasażerskiego i towarowego odbywa się poprzez porty regionalne Łódź i Poznań.

Do najważniejszych przedsięwzięć należą między innymi dwukierunkowa ścieżka pieszo-rowerowa w ciągu ul. Chopina (2017 rok, około 275 m) oraz przygotowany przez GDDKiA (2024 rok) projekt ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż DK83 na odcinku Turek-Turkowice, będący obecnie w trakcie realizacji. Potencjał dalszego rozwoju wiąże się z planowanym Centrum Przesiadkowym przy ulicy Kolska Szosa, które ma integrować transport autobusowy, rowerowy i ruch pieszzy. Ponadto w latach 2025-2028 planowana jest realizacja ponad 10 km drogi dla rowerów wzdłuż drogi wojewódzkiej DW470 na odcinku Turek-Brudzew (projekt partnerski: Gmina Brudzew, Gmina Turek, Miasto Turek) oraz budowa ponad 1 km ścieżki rowerowej wzdłuż ulic Kaliskiej i Gorzelnianej w Turku.

Podsumowując, miasto Turek dysponuje dobrą dostępnością drogową (DK72/DK83/DW470, bliskość A2) przy jednoczesnych deficytach w transporcie szynowym i niedostatecznej jakości sieci lokalnej. Niezbędne są konsekwentna modernizacja dróg gminnych i powiatowych, utrzymanie i rozwój siatki połączeń autobusowych, budowa Centrum Przesiadkowego ze szczególnym uwzględnieniem transportu zbiorowego oraz rozbudowa sieci dróg pieszo-rowerowych. Takie działania ograniczą presję ruchu w centrum, zwiększą bezpieczeństwo i komfort podróży oraz wesprą zrównoważoną mobilność mieszkańców.

MIESZKALNICTWO

Na podstawie analizy sytuacji mieszkaniowej na terenie miasta można stwierdzić, że warunki zamieszkania ulegają stopniowej poprawie, czemu towarzyszy wzrost liczby mieszkań ogółem oraz systematyczna poprawa wskaźników, takich jak powierzchnia użytkowa przypadająca na jedną osobę i liczba mieszkań na 1 000 mieszkańców. W latach 2020-2023 liczba mieszkań wzrosła z 10 585 do 10 604, przeciętna powierzchnia na 1 osobę zwiększyła się z 27,1 do 28,4 m², a liczba mieszkań na 1 000 mieszkańców wzrosła z 414,8 do 433,5; w tym samym czasie przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania pozostawała stabilna na poziomie 65,4-65,5 m². Jednocześnie wciąż rośnie zapotrzebowanie na zasoby mieszkaniowe miasta. Choć w 2024 roku częściowo odtworzono liczbę lokali komunalnych, wcześniejszy spadek oraz trwałe ograniczenie puli lokali socjalnych nadal skutkują niedostateczną podażą mieszkań o najniższym progu czynszu i narastającymi potrzebami gospodarstw domowych o najniższych dochodach. Kolejka oczekujących na przydział mieszkania, obejmująca około 250 rodzin⁵, potwierdza istnienie znaczącej luki popytowo-podażowej, której skala wykracza

---

⁵ Informacje uzyskane od Urzędu Miejskiego w Turku

poza efekty dotychczasowych działań inwestycyjnych i organizacyjnych. Wprawdzie zakończona w 2024 roku realizacja dwóch budynków wielorodzinnych (44 mieszkania) oraz wdrożenie programu „Najem po remoncie” zwiększają operacyjną zdolność gminy do zagospodarowania pustostanów i poprawy wykorzystania istniejącego zasobu, tempo przyrostu nowych mieszkań wciąż pozostaje niewystarczające wobec zidentyfikowanych potrzeb. Dodatkowym ograniczeniem rozwojowym jest zróżnicowany i w wielu przypadkach niezadowalający stan techniczny zasobów komunalnych, przy czym około 40 budynków wymaga pilnych prac termomodernizacyjnych i modernizacji źródeł ciepła, co obok poprawy komfortu cieplnego i standardu zamieszkania stanowi warunek obniżenia kosztów eksploatacyjnych ponoszonych przez mieszkańców.

Rozwój mieszkalnictwa pozostaje uzależniony od dostępności i jakości infrastruktury technicznej oraz społecznej. Stopniowy, ale systematyczny postęp w zakresie rozwoju sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, wskazują kierunek dalszych działań w obszarach peryferyjnych i słabiej uzbrojonych. Realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej, szczególnie na terenach dotychczas niezurbanizowanych, powinna być skorelowana z zapewnieniem odpowiedniego poziomu infrastruktury drogowej i okołodrogowej, a także z rozbudową infrastruktury społecznej, takiej jak placówki oświatowo-wychowawcze i obiekty użyteczności publicznej. W ujęciu długookresowym zwiększenie skali inwestycji mieszkaniowych, połączone z modernizacją zasobu komunalnego oraz optymalizacją procesów zarządczych, może stać się impulsem prorozwojowym dla lokalnej gospodarki, poprawić atrakcyjność inwestycyjną miasta i jakość usług publicznych, a tym samym przeciwdziałać niekorzystnym trendom demograficznym i wzmacniać spójność społeczną.

ZAOPATRZENIE W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ

Infrastruktura techniczna na terenie miasta Turku charakteryzuje się wysokim poziomem dostępności i stabilności eksploatacyjnej, obejmując kompleksowy układ wodociągowo-kanalizacyjny, system ciepłowniczy, rozwiniętą infrastrukturę gazową i elektroenergetyczną oraz nowoczesną sieć telekomunikacyjną z powszechnym dostępem do internetu, a także zorganizowany system gospodarki odpadami wraz z działaniami dotyczącymi eliminacji wyrobów zawierających azbest.

System zaopatrzenia w wodę i odbiór ścieków eksploatuje Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej (PGKiM Sp. z o.o.), odpowiadając za ciągłość i jakość dostaw, usuwanie awarii, realizację przyłączy i czyszczenie sieci sanitarnej oraz deszczowej, jak również za przyjmowanie ścieków z okolicznych miejscowości. Sieć kanalizacyjna, użytkowana od ponad czterech dekad i sukcesywnie modernizowana z materiałów kamionkowo-betonowych do PCV/PE, osiągnęła długość 70,1 km w latach 2022-2023

(69,1 km w latach 2020-2021). Pomimo nieznacznej rozbudowy odnotowano spadek liczby mieszkańców korzystających z kanalizacji z 24 464 do 23 474 osób w latach 2020-2023, a udział budynków podłączonych zmniejszył się z 94,4% do 91,8%. Dostępność infrastruktury pozostaje jednak bardzo wysoka – około 96% ludności korzysta z sieci kanalizacyjnej. Zestawienie tych wskaźników wskazuje, że wysoka dostępność nie przekłada się w pełni na wykorzystanie, co można wiązać ze zmianami demograficznymi i wzrostem zabudowy poza zasięgiem istniejącej infrastruktury.

Ścieki kierowane są do oczyszczalni mechaniczno-biologicznej z zaawansowanym usuwaniem biogenów, zlokalizowanej na obrzeżach miasta. Oczyszczone ścieki, spełniające odpowiednie normy, odprowadzane są do Kanału Folusz/Kiełbaski, stanowiącego dopływ Warty, a osady są poddawane higienizacji i obróbce, w tym kompostowaniu uruchomionym w ramach ostatnich modernizacji.

Dla obszaru funkcjonuje aglomeracja ściekowa Turek (PLWL010), obejmująca miasto Turek oraz wybrane miejscowości gminy wiejskiej (Obrzębin, Słodków Kolonia, Żuki, Cisew). Rzeczywisty RLM wynosi 103 844 (w tym RLM mieszkańców 27 439, przemysłu 74 156, osób czasowych 664), a łączna długość kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej sięga 139,5 km (deszczowej 103,8 km), co potwierdza znaczący udział obciążeń przemysłowych i konieczność utrzymywania wysokiej sprawności układu oczyszczania.

Równolegle system wodociągowy, przy niezmienności długości 99,8 km w latach 2020-2021 i wzroście do 101,6 km w latach 2022-2023, zapewnia praktycznie powszechny dostęp – przez cały okres 99,9% ludności korzystało z instalacji. Natomiast obserwowany spadek zużycia wody w gospodarstwach domowych na mieszkańca w latach 2020-2023 z 34,4 do 33,0 m³ może świadczyć o rosnącej efektywności użytkowania i działaniach proekologicznych.

Zaopatrzenie w energię ciepłą realizowane jest w oparciu o miejski system ciepłowniczy, lokalne kotłownie i indywidualne źródła ciepła. Po wygaszeniu Elektrowni Adamów z dniem 1 stycznia 2018 roku zapewnienie dostaw ciepła przejęła spółka GETEC Polska, z którą PGKiM zawarł 30-letnią umowę. GETEC sfinansował budowę nowej ciepłowni z trzema kotłami, infrastrukturą magazynową i oczyszczania spalin oraz wpięciem do sieci. Miejski system ciepłowniczy (infrastruktura sieciowa) pozostaje własnością PGKiM sp. z o.o. – spółki w 100% należącej do miasta – natomiast ciepłownia stanowi własność i jest eksploatowana przez GETEC Polska. Długość sieci przesyłowej i rozdzielczej utrzymuje się na stabilnym poziomie (29,3 km w 2020 roku, 27,4-27,6 km w latach 2021-2023), natomiast systematycznie rośnie długość przyłączy (z 12,1 do 12,9 km), a liczba mieszkań wyposażonych w instalacje centralnego ogrzewania wzrosła do 9 729 przy stałym udziale ciepłownictwa systemowego na poziomie 91,7%. Kluczowym kierunkiem rozwoju na lata 2025-2027 jest uruchomienie

instalacji geotermalnej, opartej na istniejącym otworze GT-1 i nowym otworze chłonnym GT-2, z rurociągiem łączącym odwierty, wymiennikami i sprężarkową pompą ciepła. Integracja z miejską siecią pozwoli zastąpić część mocy źródłem niskoemisyjnym, ograniczając koszty eksploatacji i emisję zanieczyszczeń.

Uzupełnieniem systemu ciepłowniczego jest rozwijająca się infrastruktura gazowa – długość sieci wzrosła z 55 068 do 55 991 m (2020-2023), liczba odbiorców (gospodarstw domowych) z 1 744 do 2 065, a odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowych z 18,3% do 21,3%. Zużycie gazu na mieszkańca zwiększyło się do 864,8 kWh w 2023 roku, przy obserwowanym spadku zużycia na jednego korzystającego w latach 2021-2023.

System elektroenergetyczny miasta jest zasilany ze stacji 220/110 kV Adamów, zmodernizowanej w 2018 roku dla poprawy zasilania warstwy 110 kV. Zasilanie sieci SN realizowane jest przez GPZ Turek Zdrojki (2x25 MVA) i GPZ Żuki. Sieć 15 kV obejmuje 16,4 km linii napowietrznych i 39,4 km kablowych, transformację do nN zapewnia 130 stacji, a sieć niskiego napięcia liczy 87,5 km linii napowietrznych i 162,3 km kablowych. Stan techniczny oceniany jest jako dobry, z rezerwami prądowymi i mocy, bez ryzyka dla ciągłości dostaw. W latach 2020-2023 liczba odbiorców wzrosła z 10 353 do 11 319, przy jednoczesnym spadku zużycia całkowitego (z 16 434,7 do 15 366,6 MWh) oraz jednostkowego na mieszkańca (z 637,4 do 623,2 kWh) i odbiorcę (z 1 587,4 do 1 357,6 kWh), co odzwierciedla poprawę efektywności energetycznej.⁶

W obszarze telekomunikacji miasto dysponuje infrastrukturą operatorów GSM/UMTS/LTE i bardzo dobrym zasięgiem sieci stacjonarnych: z 3 677 punktów adresowych, 3 629 znajduje się w zasięgu usług szerokopasmowych (48 punktów poza zasięgiem). Usługi świadczy łącznie 22 operatorów, a dominującą technologią dostępu jest światłowód, który odpowiada za 71,85% wszystkich zasięgów (miedz współosiowa 1,75%, miedz parowa 15,97%, FWA 10,42%), co potwierdza wysoki poziom i jakość usług cyfrowych i transmisyjnych.

System gospodarki odpadami obejmuje nieruchomości zamieszkałe i jest realizowany przez PGKiM (odbiór i transport) oraz ZUOK „Orli Staw” (zagospodarowanie), z funkcjonowaniem PSZOK przy ulicy Polnej 4. W 2024 roku zebrano łącznie 10 974,27 Mg odpadów (9 896,70 Mg odebranych u źródła i 1 077,57 Mg przyjętych w PSZOK). Dominującą frakcją stanowią odpady zmieszane, co uzasadnia dalszą intensyfikację selektywnej zbiórki. Jednocześnie w latach 2020-2023 masa odpadów na mieszkańca spadła z 441 do 391 kg⁷, a poziom obsługi nieruchomości zamieszkałych wzrósł z 82,2% do 85,1%.

---

⁶ <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>

⁷ Dane pochodzą bezpośrednio z GUS – oznacza to, że przy obliczeniach parametru przyjęta jest liczba mieszkańców znajdująca się w ewidencji GUS

W zakresie azbestu, według stanu na czerwiec 2025 roku, zinwentaryzowano 16 821,71 Mg materiałów, z czego usunięto 8 145,747 Mg (48,42%), natomiast 8 675,959 Mg (51,58%) pozostaje do unieszkodliwienia, w tym pozycje o najwyższych priorytetach.

Całościowo Turek dysponuje dojrzałą, efektywną i w znacznej mierze zmodernizowaną infrastrukturą techniczną, której dalszy rozwój powinien koncentrować się na uzupełnianiu braków w pokryciu siecią kanalizacyjną i dostępie szerokopasmowym, integracji planowanej geotermii z systemem ciepłowniczym, utrzymaniu wysokich standardów niezawodności sieci elektroenergetycznej i wodociągowej oraz na intensyfikacji selektywnej zbiórki odpadów i sukcesywnym usuwaniu pozostałych wyrobów zawierających azbest.

1.2. Analiza SWOT

Poniżej przedstawiono tabele, w których określono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, które wywierają wpływ na dalszy rozwój miasta.

Tabela 2. Analiza SWOT – wymiar społeczny

Mocne strony	Słabe strony
• duża liczba ludności w wieku produkcyjnym, • dodatnie saldo migracji, • dobrze rozwinięta sieć publicznych i niepublicznych placówek edukacyjnych (miasto prowadzi przedszkola, szkoły podstawowe i żłobek miejski, a działalność uzupełniają podmioty niepubliczne wspierane dotacjami samorządowymi), • dobre wyniki egzaminów ósmoklasisty, • rozbudowana lokalna sieć instytucji pomocy społecznej na terenie miasta (działanie licznych podmiotów – poza MOPSem znajduje się tu Środowiskowy Dom Samopomocy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie), • spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej, • duża liczba aktywnie działających stowarzyszeń, klubów i organizacji pozarządowych, • lokalna tożsamość, zabytki i dziedzictwo kulturowe, • dobry poziom bezpieczeństwa publicznego i przeciwpożarowego (policja, straż pożarna), • inicjatywa utworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS) jako narzędzia integracji i poprawy dostępności usług społecznych.	• spadek liczby ludności, w tym odpływ osób młodych, • rosnący udział ludności w wieku poprodukcyjnym, • ujemny przyrost naturalny, • niska efektywność energetyczna budynków szkół i przedszkoli, • niewystarczająco rozwinięta oferta kulturalna oraz dostęp do niej, • niedostateczny stan techniczny infrastruktury kulturalnej i sportowej, • niedostateczna infrastruktura dla seniorów, • niewystarczający dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej, specjalistycznych usług, • niezadowalający stan techniczny budynków użyteczności publicznej, • niewystarczająco rozwinięte e-usługi, • brak rozbudowanego monitoringu miejskiego.

Szanse	Zagrożenia
• napływ nowych mieszkańców, • możliwość rozwoju kompetencji kluczowych w edukacji, • nowe możliwości udzielenia pomocy osobom potrzebującym, • rozwój instytucji pomocowych oraz zwiększenie świadomości uczniów i mieszkańców na temat ich istnienia, • istnienie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na zapobieganie wykluczeniu społecznemu, • urozmaicenie oferty kulturalnej oraz zwiększenie dostępności różnych obiektów kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, • rozwój infrastruktury zdrowotnej, • rosnąca aktywność i poziom integracji mieszkańców, • potencjał rozwoju miejsc integracyjnych, • stworzenie atrakcyjnych warunków do pozostania lub powrotu młodych mieszkańców do miasta, • rozbudowa i modernizacja systemu monitoringu.	• postępujący proces starzenia się społeczeństwa, • odpływ ludności w wieku produkcyjnym, • zmiany programowe w zakresie polityki społecznej i edukacyjnej, • ograniczone zasoby na rozbudowę infrastruktury społecznej, kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej, • konieczność dostosowania usług opieki społecznej, • możliwość marginalizacji uczniów o specjalnych problemach edukacyjnych.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 3. Analiza SWOT – wymiar gospodarczy

Mocne strony	Słabe strony
• wzrost liczby podmiotów gospodarczych, • wzrastająca przedsiębiorczość mieszkańców, • zmniejszający się poziom bezrobotnych, • położenie w pobliżu głównych tras komunikacyjnych, • występowanie wolnych, dobrze uzbrojonych terenów inwestycyjnych, • funkcjonowanie Tureckiej Strefy Inwestycyjnej (TSI), • wzrost dochodów miasta z podatków lokalnych, • budowa nowoczesnej Ciepłowni Geotermalnej, • budowa elektrowni gazowej o mocy 600 MWe.	• zmniejszająca się liczba ludności, szczególnie w wieku produkcyjnym. • odpływ osób młodych.
Szanse	Zagrożenia
• wzrost gospodarczy kraju, • wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu,	• rosnące koszty prowadzenia działalności gospodarczej, • utrata/spadek dochodów miasta przez odpływ mieszkańców do sąsiednich miejscowości,

- wsparcie dla mikroprzedsiębiorstw w dostępie do funduszy unijnych i krajowych, - zwiększenie udziału przedsiębiorczości lokalnej w tworzeniu nowych miejsc pracy, - planowanie i rozbudowa stref inwestycyjnych (przemysł/usługi), - rozwój współpracy między lokalnymi firmami.	- wzrost kosztów budowy infrastruktury technicznej pod rozwój terenów inwestycyjnych, - brak środków finansowych na inwestycje społeczne, - brak wykwalifikowanych pracowników, - niewystarczająca liczba inwestycji publicznych i prywatnych, - presja na środowisko naturalne.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 4. Analiza SWOT – wymiar przestrzenny (środowisko i infrastruktura)

Mocne strony	Słabe strony
- dogodne położenie geograficzne i komunikacyjne, - przebiegające przez obszar miasta (oraz w pobliżu) istotne szlaki komunikacyjne, - rozwinięta infrastruktura techniczna, - wysoki stopień zwodociągowania i skanalizowania miasta, - zadowalający stan sieci elektroenergetycznej, - trwająca transformacja energetyczna (budowa ciepłowni geotermalnej i elektrowni gazowej), - wysoka dostępność infrastruktury telekomunikacyjnej i usług internetu, - uporządkowany system gospodarowania odpadami, - dostępność odnawialnych źródeł energii oraz wzrost zainteresowania wykorzystaniem ich przez indywidualnych mieszkańców, jak również w obiektach publicznych, - ciągła edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej przez mieszkańców, - realizowanie inwestycji proekologicznych przez Miasto, - wdrażanie Miejskiego Planu Adaptacji do Zmian Klimatu, - zmodernizowana oczyszczalnia ścieków, dzięki której poprawiła się efektywność działania instalacji ściekowej, - wdrożenie innowacyjnej linii technologicznej do produkcji kompostu z osadów ściekowych – rozwiązanie zgodne z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym, - modernizacja systemu ciepłowniczego miasta – budowa nowoczesnej instalacji geotermalnej.	- zły stan techniczny budynków komunalnych, niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych, - zły stan techniczny części dróg, - niewystarczająca infrastruktura rowerowa (niedostateczna ilość dróg dla rowerów, stojaków, etc.), - część oświetlenia ulicznego wymagająca modernizacji na oświetlenie energooszczędne, - wykluczenie komunikacyjne (brak połączeń kolejowych i autobusowych; brak komunikacji miejskiej), - niska lesistość, - niedobór sprzętu do utrzymania i poprawy estetyki zieleni miejskiej, - niewystarczająca liczba lokali komunalnych, - niewystarczający standard energetyczny starszych budynków komunalnych.
Szanse	Zagrożenia

• wykorzystanie terenów inwestycyjnych pod nowe funkcje, • obecność wód geotermalnych i możliwość ich wykorzystania, • rozwój energetyki niskoemisyjnej, • rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE), działania proekologiczne, • realizacja strategicznych inwestycji, takich jak CPK, KDP wpływających na rozwój komunikacyjny i gospodarczy obszaru, • modernizacja i wymiana infrastruktury dzięki funduszom UE lub PPP, • rozwój niskoemisyjnego transportu (ścieżki rowerowe, transport publiczny/zbiorowy), • możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na rozwój infrastruktury.	• brak skutecznej rewitalizacji przestrzeni miejskiej, • urbanistyczne zamknięcie miasta w granicach – utrata wpływów i terenów rozwojowych na rzecz gminy obwarzankowej, • brak efektywnej polityki mieszkaniowej, • degradacja przestrzeni publicznej, • odpływ mieszkańców do gminy okalającej, • degradacja środowiska naturalnego, • nasilające się zmiany klimatyczne, • presja urbanizacyjna i turystyczna, • ograniczona ilość środków na inwestycje i modernizację infrastruktury miejskiej w przyszłych latach.

Źródło: Opracowanie własne

1.3. Potencjał miasta

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej zidentyfikowano zasoby oraz produkty i usługi, mogące przynieść korzyści bezpośrednie lub pośrednie dla mieszkańców miasta.

Do głównych atutów Miasta, świadczących o jego potencjale rozwojowym należą następujące zasoby oraz produkty i usługi:

a) zasoby (charakterystyczne, nieprzetworzone i użyteczne elementy, materialne lub niematerialne, którymi miasto dysponuje):

- korzystne położenie komunikacyjne – przez miasto przebiegają dwie drogi krajowe oraz droga wojewódzka, co zapewnia dogodne połączenie z większymi ośrodkami regionu,
- dziedzictwo historyczno-kulturowe – miasto posiada cenne zabytki i tradycje. Bogata historia miasta stanowi podstawę do rozwoju turystyki kulturowej i budowania marki miejscowości,
- tereny inwestycyjne – miasto posiada Turecką Strefę Inwestycyjną, położoną we wschodniej części Turku. Znaczna część tej strefy została kompleksowo uzbrojona w infrastrukturę, co czyni je atrakcyjnymi dla inwestorów,
- zasoby przyrodnicze, czyste środowisko i inicjatywy ekologiczne – atutem miasta jest stosunkowo czyste otoczenie oraz proekologiczne działania samorządu, jak i oferta zieleni miejskiej z terenami wypoczynkowymi. W obszarze miasta realizowane są projekty edukacyjne, które podnoszą świadomość ekologiczną społeczności lokalnej i sprzyjają zrównoważonemu rozwojowi,

- potencjał energetyczny – Turek dysponuje rozpoznanymi zasobami geotermalnymi, których wykorzystanie umożliwi budowa ciepłowni geotermalnej. Planowana instalacja oparta na odnawialnych źródłach energii pozwoli na dostarczanie czystego, lokalnego ciepła do miejskiej sieci. To strategiczny zasób wspierający transformację energetyczną miasta, poprawiający jakość powietrza i wzmacniający jego niezależność energetyczną. Dodatkowym atutem jest zagospodarowanie terenu po byłej elektrowni „Adamów”, gdzie planowana jest budowa elektrowni gazowej, stanowiącej nowe źródło stabilnej i niskoemisyjnej energii elektrycznej. Obszar ten zachowuje energetyczny charakter, a planowane inwestycje wpisują się w kierunek zrównoważonego i niskoemisyjnego rozwoju miasta.
- b) produkty i usługi (materialne produkty, zdarzenia oraz usługi, które są oferowane przez Miasto Turek):
- dostęp do infrastruktury oświatowej (szkolnictwa ponadpodstawowego, podstawowego, przedszkoli i miejsc opieki dla dzieci do lat 3),
  - dobry poziom bezpieczeństwa publicznego – w Turku funkcjonują wszystkie kluczowe służby mundurowe, a Miasto wspiera programy profilaktyczne oraz rozwija monitoring wizyjny na ulicach,
  - funkcjonująca sieć infrastruktury technicznej – Turek dysponuje dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną, obejmującą sieć wodociągową, kanalizacyjną, elektroenergetyczną, gazową, ciepłowniczą oraz telekomunikacyjną. Miasto zapewnia niemal pełne pokrycie usługami wodno-kanalizacyjnymi oraz dostęp do centralnego ogrzewania i gazu ziemnego, a także sieć światłowodową pokrywającą większość punktów adresowych.
  - pomoc społeczna i opieka zdrowotna – w mieście funkcjonuje rozbudowany system wsparcia społecznego, obejmujący między innymi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz instytucje działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami i rodzin wymagających wsparcia. Realizowane działania obejmują świadczenia finansowe, usługi opiekuńcze, działania aktywizujące oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Równolegle rozwijany jest lokalny system opieki zdrowotnej, zapewniający mieszkańcom dostęp do podstawowych i specjalistycznych świadczeń medycznych. Obecność poradni, przychodni, aptek oraz placówek rehabilitacyjnych sprzyja poprawie jakości życia i bezpieczeństwa zdrowotnego społeczności lokalnej.
  - rozwijający się lokalny rynek i przedsiębiorczość – Turek charakteryzuje się rosnącą liczbą aktywnych podmiotów gospodarczych oraz dynamicznie rozwijającym się sektorem mikroprzedsiębiorstw. W mieście działa szerokie spektrum firm

reprezentujących różnorodne branże. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości wspierany jest przez funkcjonowanie strefy ekonomiczno-gospodarczej (Tureckiej Strefy Inwestycyjnej), co sprzyja tworzeniu miejsc pracy, przyciąganiu inwestorów i wzmocnieniu pozycji Turku jako lokalnego ośrodka gospodarczego,

- działania inwestycyjne w zakresie poprawy stanu technicznego dróg oraz infrastruktury towarzyszącej,
- aktywność społeczna mieszkańców – na terenie miasta prężnie działają organizacje pozarządowe i inicjatywy obywatelskie. Lokalni działacze angażują się w życie miasta poprzez stowarzyszenia kulturalne, sportowe czy ekologiczne. Wysoki poziom kapitału społecznego sprzyja integracji mieszkańców i realizacji oddolnych projektów.

Potencjał rozwojowy Miasta opiera się głównie na wymienionych powyżej zasobach o charakterze społecznym, gospodarczym i przyrodniczo-kulturowym, jak również na oferowanych produktach i usługach.

1.4. Bariery i potrzeby rozwojowe

Bariery rozwojowe stanowią niekorzystne zjawiska, niewykorzystane potencjały lub wewnętrzne i zewnętrzne czynniki uniemożliwiające lub utrudniające rozwój. Bariery rozwojowe przedstawiono w układzie: przyczyna → problem → potrzeba rozwojowa.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta Turek określono przyczyny, problemy i potrzeby rozwojowe, które przedstawiono w poniższej tabeli w wymiarze społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym.

Tabela 5. Problemy, przyczyny i potrzeby rozwojowe miasta

Przyczyna	Problem	Potrzeba rozwojowa
Wymiar społeczny		
- Miasto dysponuje instytucjami kultury i podstawową infrastrukturą sportową, jednak część obiektów jest w złym stanie technicznym i wymaga działań w celu umożliwienia prawidłowego korzystania z obiektów. - Brak atrakcyjnej oferty dla mieszkańców.	Niewystarczający dostęp do infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej	- Rozbudowa infrastruktury kulturalnej, w tym modernizacja (a także termomodernizacja, remonty, naprawy) obiektów kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych na terenie miasta. - Wzbogacenie oferty kulturalnej poprzez organizację większej liczby wydarzeń kulturalnych i integracyjnych, imprez, warsztatów oraz zajęć edukacyjnych. - Rozwijanie i pogłębianie współpracy z organizacjami pozarządowymi i partnerami zewnętrznymi w celu organizacji imprez, wydarzeń.

Przyczyna	Problem	Potrzeba rozwojowa
Ograniczona oferta dla seniorów i osób wymagających wsparcia.	Wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym i niedostateczna oferta dla osób starszych	- Rozwój usług skierowanych do seniorów oraz inicjatywy promujące aktywność społeczną, kulturową i zawodową, które zachęcą seniorów do aktywnego uczestnictwa w życiu miasta. - Ułatwienie dostępu do usług opiekuńczych i zdrowotnych dla osób starszych. - Utworzenie domu dziennego pobytu, zapewnienie opiekunów.
Zły stan techniczny budynków szkół i przedszkoli, niska efektywność energetyczna, przestarzałe systemy grzewcze i oświetleniowe.	Wysokie koszty eksploatacji, duże straty energii, niższy komfort warunków nauczania i przebywania w obiektach	Termomodernizacja placówek oświatowych, wymiana źródeł ciepła, modernizacja instalacji i systemów oświetlenia, wdrożenie OZE.
- Brak wystarczającej liczby mieszkań komunalnych. - Zły stan części istniejących budynków komunalnych.	Oczekiwanie na przydział lokalu komunalnego oraz poprawa stan	- Zwiększenie inwestycji w budownictwo komunalne. - Efektywniejsze zarządzanie istniejącymi zasobami. - Remonty i termomodernizacja zasobu mieszkaniowego
Wymiar gospodarczy		
Niewystarczająca oferta miejsc pracy, niskie wynagrodzenia.	Spadek ludności w wieku produkcyjnym; Odpływ młodych ludzi z dobrymi kwalifikacjami do dużych ośrodków miejskich	- Wsparcie dla młodych przedsiębiorców oraz zachęcanie młodych ludzi do pozostania w mieście poprzez tworzenie atrakcyjnych warunków pracy, mieszkań oraz inicjatyw związanych z rozwojem przedsiębiorczości. - Wprowadzenie instrumentów ułatwiających procedury formalne związane z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej. - Przyciąganie inwestorów do miasta poprzez poprawę infrastruktury oraz oferowanie ulg podatkowych i innych zachęt dla nowych inwestycji gospodarczych. - Wprowadzenie programów kształcenia zawodowego oraz szkoleń dla mieszkańców.
Wymiar przestrzenny		

Przyczyna	Problem	Potrzeba rozwojowa
Słaba dostępność komunikacyjna (brak połączeń kolejowych i autobusowych).	Wykluczenie komunikacyjne	- Rozwój komunikacji miejskiej i międzygminnej, w tym uruchomienie linii autobusowych i/lub połączeń kolejowych. - Budowa/rozbudowa, a także modernizacja istniejącej infrastruktury pieszej oraz ścieżek rowerowych, jak i infrastruktury towarzyszącej. - Wprowadzenie zielonego transportu – rozwój komunikacji publicznej (elektryczne autobusy, transport na żądanie, budowa centrum przesiadkowego).
- Ograniczenia granic administracyjnych Gminy Miejskiej Turek oraz sąsiednia gmina obwarunkowa stwarzająca bariery rozwoju inwestycji. - Niższe koszty inwestycji poza granicami miasta.	Ograniczenia granic administracyjnych miasta (niższe koszty zakupu gruntu pod budowę domów poza miastem – mieszkańcy płacą podatki na rzecz gminy wiejskiej, ale pracują i korzystają z infrastruktury w mieście)	- Wprowadzenie bardziej elastycznej polityki zagospodarowania przestrzennego, umożliwiającej lepsze wykorzystanie gruntów na obrzeżach miasta, a także rozwój współpracy z gminą sąsiednią w celu wspólnego planowania, koordynowania i finansowania inwestycji. - Rozwój atrakcyjnych ofert mieszkaniowych i usługowych w obrębie miasta, aby zatrzymać mieszkańców i zachęcić ich do inwestowania wewnątrz miasta.
Niespójny i nieefektywny system monitoringu wizyjnego.	Brak możliwości bieżącego reagowania służb, wysoka liczba incydentów bezpieczeństwa	- Integracja kamer w sieć. - Rozbudowa systemu z uwzględnieniem punktów strategicznych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej miasta

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym, kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych i oczekiwane rezultaty planowanych działań

Strategia Rozwoju powinna stanowić dokument bazowy, wspierać i synergicznie wpływać na realizację celów i działań sprecyzowanych w innych dokumentach planistycznych i strategicznych Miasta Turku, wpływając na ożywienie społeczno-gospodarcze.

Wizja rozwoju określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Wizja określa zatem, jak Miasto zamierza być postrzegane w przyszłości.

Uwzględniając powyższe, określono następującą wizję rozwoju:

W 2030 roku Miasto Turek to przede wszystkim miejsce przyjazne do życia – kompaktowe, bezpieczne i wspierające potrzeby mieszkańców. Zapewnia wysoką jakość codziennego funkcjonowania, sprzyjając osiedlaniu się i rozwojowi ludzi.

Miasto opiera się na czystej energii i zrównoważonej gospodarce, oferuje dobrą dostępność komunikacyjną i transportową, silne usługi społeczne oraz nowoczesną infrastrukturę kultury, rekreacji i sportu. Wysokiej jakości, powszechnie dostępny system edukacji i kształcenia ustawicznego buduje kapitał ludzki, wspierając przyszłość wspólnoty lokalnej.

Cele strategiczne są odpowiedzią na problemy zdiagnozowane w ramach przeprowadzonej diagnozy Miasta i wynikają ze sformułowanej wcześniej wizji rozwoju Miasta. Wytaczają kierunki, którymi należy podążać, by osiągnąć założony w niej stan. W ramach niniejszej Strategii określono łącznie 4 cele strategiczne, tj. w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym. Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację szczegółowych celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 6. Cele strategiczne i operacyjne

Wymiar	Cel strategiczny	Cele operacyjne
Społeczny	1. Wysoka jakość życia wszystkich mieszkańców	1.1. Edukacja dobrej jakości, wspierająca rozwój umiejętności kluczowych
		1.2. Dobra dostępność do obiektów kultury, sportu i rekreacji
		1.3. Zintegrowany system usług społecznych i bezpieczeństwa publicznego
		1.4. Społeczność lokalna bez wykluczeń
Gospodarczy	2. Zrównoważona gospodarka wykorzystująca lokalną przedsiębiorczość i potencjał miasta	2.1. Uzbrojenie w infrastrukturę techniczną i podniesienie jakości terenów inwestycyjnych
		2.2. Konkurencyjna oferta inwestycyjna
Przestrzenny	3. Efektywny system transportowy oraz atrakcyjna przestrzeń miejska i mieszkaniowa	3.1. Zmodernizowana i rozbudowana infrastruktura komunikacyjna
		3.2. Funkcjonalna przestrzeń miejska
		3.3. Atrakcyjny rynek mieszkaniowy
Klimatyczno-środowiskowym	4. Niskoemisyjne, odporne klimatycznie miasto dbające o jakość środowiska	4.1. Transformacja systemu ciepłowniczego
		4.2. Ochrona stanu środowiska i adaptacja do zmian klimatu

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia wszystkich mieszkańców

Cel strategiczny Wysoka jakość życia wszystkich mieszkańców realizowany jest poprzez cztery cele operacyjne, które odpowiadają na potrzeby edukacyjne, społeczne i kulturalno-rekreacyjne mieszkańców oraz wzmacniają bezpieczeństwo publiczne. Zakładany kierunek rozwoju opiera się na powszechnej dostępności usług o wysokim standardzie, modernizacji i rozbudowie infrastruktury publicznej, integracji środowiska lokalnego oraz efektywnym partnerstwie samorządu, instytucji i podmiotów prywatnych.

Pierwszy cel operacyjny Edukacja dobrej jakości, wspierająca rozwój umiejętności kluczowych koncentruje się na podniesieniu jakości usług oświatowych i wspierania rozwoju umiejętności kluczowych. Obejmuje zwiększanie dostępności opieki nad dziećmi do lat 3, modernizację szkół i rozszerzanie oferty zajęć dodatkowych, a także projekty poprawiające jakość nauczania. Jednym z działań jest także możliwa współpraca szkół z lokalnymi przedsiębiorcami w celach doradztwa zawodowego.

Drugi cel operacyjny Dobra dostępność do obiektów kultury, sportu i rekreacji zakłada intensywny rozwój i modernizację infrastruktury sprzyjającej aktywności i integracji mieszkańców. Realizowane będą inwestycje sportowo-rekreacyjne oraz wzmocnienie oferty kulturalnej poprzez rozwój domu kultury i tworzenie centrów aktywności lokalnej i międzypokoleniowej.

Trzeci cel operacyjny Zintegrowany system usług społecznych i bezpieczeństwa publicznego obejmuje kompleksowe wzmocnienie systemu wsparcia mieszkańców. Po stronie usług społecznych przewidziano utworzenie Centrum Usług Społecznych (CUS), rozwój infrastruktury (Dom Pomocy Społecznej (DPS), domy dziennego pobytu dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami) i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych, a także koordynację usług asystenckich (asystent osób niepełnosprawnych, rodziny, seniora) oraz program „posiłek w szkole i domu”. W obszarze bezpieczeństwa publicznego zaplanowano rozbudowę i modernizację monitoringu miejskiego, wdrażanie programów w zakresie bezpieczeństwa publicznego, działania z zakresu obrony cywilnej (wyznaczenie i oznakowanie schronów) oraz przygotowanie infrastruktury na potrzeby stacjonowania wojska.

Czwarty cel operacyjny Społeczność lokalna bez wykluczeni, skupia się na ograniczaniu wykluczenia i wzmacnianiu kapitału społecznego. Obejmuje programy profilaktyczne (rozwiązywanie problemów alkoholowych, przeciwdziałanie narkomanii), rozwój usług wspierających osoby starsze (np. teleopaski, opieka 75+, opieka wytchnieniowa, Turkowski Klub „Senior+”, rozwój Uniwersytetu Trzeciego Wieku z treningami kompetencji społecznych), a także wdrożenie praktycznych form pomocy. Równolegle przewidziano wsparcie organizacji pozarządowych i lokalnych tradycji, w tym organizację wydarzeń kulturalnych i sportowych. Wymiar partycypacyjny zapewni uruchomienie e-platformy konsultacji, rozwój budżetu obywatelskiego i osiedlowego, działania integracyjne oraz współpraca z gminą wiejską Turek.

Zintegrowana realizacja powyższych celów operacyjnych doprowadzi do trwałego podnoszenia jakości życia mieszkańców, wzmocnienia spójności społecznej oraz zrównoważonego rozwoju przestrzennego i gospodarczego miasta.

Tabela 7. Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia wszystkich mieszkańców

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 1.1.					
Edukacja dobrej jakości, wspierająca rozwój umiejętności kluczowych					
Zwiększenie jakości usług edukacyjnych i opiekuńczych	Zwiększenie dostępności oświaty, wychowania przedszkolnego oraz form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3; Rozbudowa oferty edukacyjnej poprzez zajęcia dodatkowe, poprawa jakości nauczania.	— Liczba rozbudowanych/przebudowanych szkół i przedszkoli, — liczba dzieci do lat 3 objętych opieką instytucjonalną, — oferta (liczba) zajęć dodatkowych, — liczba uczestników zajęć dodatkowych, — liczba zrealizowanych projektów poprawiających jakość nauczania.	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Miejski w Turku, — placówki oświatowo-wychowawcze funkcjonujące na terenie miasta.	2025-2030
Współpraca pomiędzy lokalnymi przedsiębiorcami i szkołami	Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności niezbędnych na rynku pracy uczniów szkół podstawowych; Zwiększenie motywacji i świadomości ścieżek kariery – lepsze dopasowanie wyborów edukacyjnych; Wyższy odsetek absolwentów zatrudnionych w regionie i krótszy czas wdrożenia na stanowiskach.	— liczba zajęć z lokalnymi przedsiębiorcami w celach doradztwa zawodowego, — odsetek absolwentów zatrudnionych w regionie, — utrzymanie zatrudnienia po 12 miesiącach od podjęcia pracy.	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Miejski w Turku, — lokalne przedsiębiorstwa, — placówki oświatowo-wychowawcze funkcjonujące na terenie miasta, — Powiatowy Urząd Pracy w Turku, — Starostwo Powiatowe w Turku.	2025-2030
Poprawa stanu technicznego placówek edukacyjnych	Modernizacja bazy obiektów pełniących funkcje oświatowe, poprawa komfortu użytkowania.	— liczba zmodernizowanych obiektów oświatowych.	— środki własne (Budżet Miasta Turku),	— Urząd Miejski w Turku,	2025-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
			— środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— placówki oświatowo-wychowawcze funkcjonujące na terenie miasta.	
Cel operacyjny 1.2. Dobra dostępność do obiektów kultury, sportu i rekreacji					
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	Więcej miejsc odpoczynku, kultury i rekreacji w centrum miasta sprzyjających integracji społecznej; Realizacja projektów sportowo-rekreacyjnych, obejmujących budowę obiektów wodnych (baseny), zimowych (lodowisko), wspinaczkowych, kompleksu rekreacyjno-wypoczynkowego z infrastrukturą plenerową oraz nowoczesnych obiektów sportowych (stadion, boiska, hale, siłownie plenerowe); Doposażanie i rozbudowywanie obiektów rekreacyjnych takich jak wielofunkcyjne place zabaw oraz parki edukacyjne; Rozwój obiektów kultury MDK, utworzenie centrum aktywności lokalnej i międzypokoleniowej;	— liczba utworzonych obiektów sportowych, rekreacyjnych lub kultury oddanych do użytkowania, — liczba użytkowników obiektów rocznie, — liczba nowych urządzeń/elementów edukacyjnych, — liczba utworzonych centrów aktywności lokalnej i międzypokoleniowej.	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Miejski w Turku, — Ośrodek Sportu i Rekreacji w Turku, — Miejski Dom Kultury w Turku.	2025-2030
Kompleksowa modernizacja i rozwój oferty instytucji kultury, sportu i rekreacji	Wzrost komfortu użytkowania oraz poprawa stanu technicznego obiektów; Zwiększenie efektywności energetycznej; Rozszerzenie programu wydarzeń oraz wzrost frekwencji;	— liczba zmodernizowanych obiektów kultury, sportu i rekreacji, — liczba obiektów wyposażonych w technologie efektywności energetycznej,	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — środki z funduszy europejskich,	— Urząd Miejski w Turku. — jednostki organizacyjne działające w	2025-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
	Utworzenie/udostępnianie przestrzeni dla młodych artystów i animatorów; Wzmocnienie roli obiektów kultury jako miejsc integracji społeczności lokalnych.	— liczba organizowanych wydarzeń kulturalnych/sportowych/rekreacyjnych, — liczba uczestników wydarzeń, — liczba nowo utworzonych/zaadaptowanych przestrzeni twórczych, — liczba spotkań społeczności lokalnych zorganizowanych w obiektach.	— budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	obszarze kultury i sportu.	
Cel operacyjny 1.3. Zintegrowany system usług społecznych i bezpieczeństwa publicznego					
Poprawa jakości i dostępności usług pomocy społecznej	Stworzenie Centrum Usług Społecznych (CUS) zwiększającego możliwość kompleksowej i spójnej obsługi klientów z różnych warstw społecznych; Wygospodarowanie obiektu na DPS (Dom Pomocy Społecznej); Kompleksowe wzmocnienie lokalnej infrastruktury i usług wsparcia społecznego, Utworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych.	— liczba utworzonych obiektów pomocy społecznych, — liczba dostępnych miejsc w placówkach pomocy społecznej, — liczba interwencji zespołów interdyscyplinarnych, — liczba osób w kryzysie bezdomności.	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Miejski w Turku, — podmioty systemu pomocy społecznej.	2025-2030
Koordinacja usług asystenckich i środowiskowych	Rozwój usług asystenckich dla potrzebujących: asystent osoby niepełnosprawnej, asystent rodziny, asystent osoby starszej; Dalszy udział w akcji „posiłek w szkole i domu”.	— liczba usług asystenckich skierowanych do różnych grup potrzebujących, — liczba beneficjentów usług asystenckich.	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa,	— Urząd Miejski w Turku.	2025-2030

Strategia Rozwoju Miasta Turku na lata 2025-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
			— inne środki zewnętrzne.		
Poprawa w zakresie bezpieczeństwa publicznego	Rozbudowa monitoringu miejskiego – modernizacja i poszerzenie zakresu działania monitoringu wizyjnego; Wdrożenie programów w zakresie bezpieczeństwa publicznego; Działania w zakresie obrony cywilnej, w tym wyznaczenie i oznakowanie schronów; Przygotowanie infrastruktury stacjonowania ze względu na obecność wojska (z uzgodnieniami odpowiednich organów).	— liczba zainstalowanych kamer, — odsetek przestrzeni publicznych objętych monitoringiem, — liczba oznakowanych schronów, — liczba strażników miejskich, — liczba wypadków w przestrzeni publicznej.	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Miejski w Turku, — jednostki bezpieczeństwa publicznego.	2025-2030
Cel operacyjny 1.4. Społeczność lokalna bez wykluczeń					
Wsparcie społeczne i lokalne inicjatywy na rzecz mieszkańców	Programy profilaktyczne dotyczące Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miejskiej Turek; Wspieranie inicjatyw pomocy sąsiedzkiej; Rozwój działań na rzecz zdrowia psychicznego (rozwój opieki psychiatrycznej i psychologicznej poprawiający poziom opieki zdrowia społeczeństwa, wsparcie terapeutyczne); Rozwój różnych form wsparcia dla osób starszych (np. teleopaska, opieka 75+, opieka wytchnieniowa, Turkowski Klub „Senior+”); Rozwój działalności Uniwersytetu Trzeciego Wiek (w tym rozszerzenie	— liczba zrealizowanych programów profilaktycznych, — liczba uczestników programów, — liczba osób objętych różnymi formami opieki, — liczba zrealizowanych inicjatyw lokalnych.	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Miejski w Turku, — podmioty systemu pomocy społecznej, — placówki oferujące pomoc w zakresie zdrowia psychicznego.	2025-2030

Strategia Rozwoju Miasta Turku na lata 2025-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
	zajęć o treningi kompetencji społecznych dla seniorów); Wdrożenie praktycznych form pomocy.				
Wsparcie organizacji lokalnych i tradycji	Wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych; Organizacja wydarzeń kulturalnych, imprez i targów promujących lokalne produkty i tradycje.	— liczba organizacji pozarządowych objętych wsparciem, — liczba imprez/wydarzeń, — liczba uczestników imprez/wydarzeń.	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Miejski w Turku; — organizacje pozarządowe działające na terenie miasta.	2025-2030
Zintegrowana wspólnota lokalna	Wprowadzenie elektronicznej platformy konsultacji (e-konsultacje, opinie i sondy); Większy poziom partycypacji społecznej; Stworzenie rady dialogu; Aktywizacja mieszkańców poprzez różne formy rywalizacji i integracji; Wzmacnianie tożsamości miejskiej (logo i maskota miasta); Współpraca z gminą wiejską Turek.	— uruchomienie funkcji e-platformy, — liczba przeprowadzonych konsultacji, sond i opinii, — liczba wspólnych przedsięwzięć z gminą wiejską Turek.	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Miejski w Turku	2025-2030

Cel strategiczny 2. Zrównoważona gospodarka wykorzystująca lokalną przedsiębiorczość i potencjał miasta

Cel strategiczny Zrównoważona gospodarka wykorzystująca lokalną przedsiębiorczość i potencjał miasta realizowany jest poprzez dwa komplementarne cele operacyjne, które łączą działania infrastrukturalne z aktywną polityką inwestycyjną i wsparciem przedsiębiorczości. Układ interwencji zakłada równoległe przygotowanie w pełni uzbrojonych, funkcjonalnych terenów inwestycyjnych oraz budowę atrakcyjnej, konkurencyjnej oferty dla inwestorów oraz mieszkańców planujących rozwój działalności gospodarczej.

Pierwszy cel operacyjny Uzbrojenie w infrastrukturę techniczną i podniesienie jakości terenów inwestycyjnych obejmuje dwa zasadnicze kierunki działań. Po pierwsze, inwestycje w infrastrukturę techniczną prowadzące do pełnego uzbrojenia terenów w sieci wodociągowe, kanalizacyjne, elektroenergetyczne, telekomunikacyjne, ciepłownicze i gazowe. Efektem ma być podniesienie gotowości inwestycyjnej gruntów oraz poprawa dostępności infrastrukturalnej dla obecnych i przyszłych użytkowników. Równoległe przewiduje się rozwój i optymalizację przestrzeni inwestycyjnej poprzez zwiększanie zasobu terenów pod działalność gospodarczą oraz modyfikację funkcjonowania Tureckiej Strefy Inwestycyjnej w kierunku lepszego dopasowania do potrzeb lokalnych przedsiębiorców. Oczekuje się zwiększenia podaży atrakcyjnych lokalizacji, bardziej elastycznych warunków zagospodarowania i wzrostu stopnia wykorzystania dostępnych terenów.

Drugi cel operacyjny Konkurencyjna oferta inwestycyjna koncentruje się na pozyskiwaniu kapitału i współpracy z inwestorami poprzez profesjonalną obsługę inwestora i działania proaktywne. W wymiarze rezultatów zakłada to ograniczenie bezrobocia, wzrost wpływów podatkowych oraz dodatnie tendencje demograficzne (przyciąganie i zatrzymanie mieszkańców). Jednocześnie zaplanowano rozwój przedsiębiorczości mieszkańców poprzez aktywizację zawodową, podnoszenie kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy oraz systemowe wsparcie i rozwój firm lokalnych. Komplementarnym elementem jest promocja gospodarcza miasta ze szczególnym uwzględnieniem zielonej energii i inteligentnych specjalizacji, w tym rozwój branży logistyki i identyfikacja lokalnych nisz na podstawie badań i analiz. Efektem ma być większa liczba przedsięwzięć inwestycyjnych, silniejszy ekosystem MŚP oraz trwałe podniesienie potencjału gospodarczego miasta i jego otoczenia.

Zintegrowana realizacja powyższych kierunków, łącząca przygotowanie terenów o wysokim standardzie uzbrojenia z aktywną ofertą dla biznesu oraz rozwojem kompetencji mieszkańców, sprzyja tworzeniu stabilnych miejsc pracy, wzrostowi produktywności i budowie odpornej, zrównoważonej struktury gospodarczej miasta.

Tabela 8. Cel strategiczny 2. Zrównoważona gospodarka wykorzystująca lokalną przedsiębiorczość i potencjał miasta

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 2.1.					
Uzbrojenie w infrastrukturę techniczną i podniesienie jakości terenów inwestycyjnych					
Inwestycje w infrastrukturę techniczną	Pełne uzbrojenie terenów w infrastrukturę techniczną (wodociągową, kanalizacyjną, elektroenergetyczną, telekomunikacyjną, ciepłowniczą, gazową, drogową itp). Modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej.	— długość wybudowanej i zmodernizowanej infrastruktury technicznej, — udział ludności posiadającej dostęp do infrastruktury technicznej względem ogółu ludności.	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — środki z funduszy europejskich, budżet Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Miejski w Turku.	2025-2030
Cel operacyjny 2.2.					
Konkurencyjna oferta inwestycyjna					
Pozyskiwanie projektów gospodarczych i kapitału	Współpraca z kluczowymi podmiotami kapitałowymi; Zwiększenie wpływów z podatków, wzrost liczby mieszkańców; Wzrost potencjału gospodarczego regionu; Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców (w tym aktywizacja zawodowa, podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców przydatnych na rynku pracy); Wsparcie i rozwój firm lokalnych.	— liczba osób bezrobotnych, — wartość wpływów z podatków, — liczba organizowanych szkoleń zawodowych i dokształceń dla mieszkańców.	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — środki z funduszy europejskich, budżet Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Miejski w Turku.	2025-2030
Systemowe wsparcie przedsiębiorczości i obsługa inwestora	Pozyskanie/przyciągnięcie inwestorów; Instrumenty wsparcia inwestycyjnego (dotacje, ulgi podatkowe, preferencyjne kredyty), dofinansowania zakupu środków trwałych; Sprawniejszy proces uzyskiwania pozwoleń i decyzji administracyjnych;	— liczba inwestorów, — liczba inwestycji realizowanych na terenie miasta, — kwota udzielonych dotacji/kredytów preferencyjnych, — wartość przyznanych ulg podatkowych,	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — środki z funduszy europejskich, budżet Państwa,	— Urząd Miejski w Turku, — Turecka Izba Gospodarcza, — Powiatowy Urząd Pracy w Turku.	2025-2030

Strategia Rozwoju Miasta Turku na lata 2025-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
	Wzmocnienie roli Tureckiej Izby Gospodarczej (TIG) w rozwoju przedsiębiorczości; Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy (PUP): finansowanie, warsztaty, doradztwo; Stworzenie miejsc do rozwoju osobistego i wyboru kierunku gospodarczego (hub/ centrum kompetencji); Zwiększanie liczby partnerów wspierających młodych przedsiębiorców; Wykorzystanie raportów o oczekiwaniach mieszkańców, w tym ankiet przeprowadzonych wśród uczniów.	— poziom uczestnictwa przedsiębiorców w inicjatywach TIG, — liczba zrealizowanych warsztatów i usług doradczych przez PUP, — liczba uczestników programów szkoleniowych, — liczba podpisanych umów partnerskich.	— inne środki zewnętrzne.		
Promocja gospodarcza miasta i rozwój branż priorytetowych, w tym przetwórstwa, budownictwa oraz handlu i logistyki	Promocja miasta nowoczesnymi technikami reklamy (media społecznościowe, kampanie internetowe); Budowa marki gospodarczej (w zakresie zielonej energii i inteligentnych specjalizacji); Rozwój branży logistyki; Rozwój lokalnych nisz – badania i analizy.	— liczba publikacji/materiałów promocyjnych, — liczba wydarzeń branżowych z udziałem miasta, — liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych sektorach PKD).	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — środki z funduszy europejskich, budżet Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Miejski w Turku, — lokalni przedsiębiorcy.	2025-2030

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny 3. Efektywny system transportowy oraz atrakcyjna przestrzeń miejska i mieszkaniowa

Cel strategiczny Funkcjonalny system transportowy oraz atrakcyjna przestrzeń miejska i mieszkaniowa realizowany jest poprzez trzy komplementarne cele operacyjne, które wzmacniają funkcjonalność układu komunikacyjnego, podnoszą jakość i estetykę przestrzeni publicznych oraz zwiększają dostępność i różnorodność zasobu mieszkaniowego. Kierunki działań koncentrują się na modernizacji i rozbudowie infrastruktury drogowej, integracji transportu publicznego, odnowie obszarów śródmiejskich, porządkowaniu ładu przestrzennego i rozwijaniu zieleni miejskiej, a także na poprawie warunków bytowych mieszkańców poprzez rozwój budownictwa komunalnego i socjalnego.

Pierwszy cel operacyjny Zmodernizowana i rozbudowana infrastruktura komunikacyjna obejmuje dwa kierunki interwencji. Po pierwsze, rozbudowę i modernizację infrastruktury drogowej i okołodrogowej, której efektem ma być kompleksowe odnowienie sieci ulic i skrzyżowań, dostosowanie układu do obsługi ruchu towarowego oraz ujednolicenie standardu nawierzchni na jezdniach i ciągach pieszych. Działania te kładą nacisk na poprawę dostępności i bezpieczeństwa użytkowników niezmotoryzowanych poprzez budowę chodników i ciągów pieszko-rowerowych. Po drugie, rozwój komunikacji publicznej zakłada uruchomienie i utrzymanie miejskiego transportu zbiorowego zintegrowanego z siecią regionalną, w tym rozwój lokalnych linii autobusowych oraz budowę nowoczesnego dworca autobusowego jako węzła przesiadkowego.

Drugi cel operacyjny Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń miejska skupia się na podniesieniu jakości terenów miejskich i poprawie estetyki miasta. Odnowienie obszaru śródmiejskiego przewiduje przekształcenie kluczowych przestrzeni publicznych w strefy o wysokich walorach reprezentacyjnych i rekreacyjnych, w tym wyłączenie centralnego placu z ruchu samochodowego oraz wprowadzenie stref uspokojenia ruchu (np. strefy zamieszkania, ograniczenia prędkości). Równolegle poprawa estetyki miasta zakłada konsekwentny rozwój zieleni urządzonej, uzupełnianie przestrzeni elementami małej architektury i infrastrukturą wypoczynkową oraz kształtowanie nowej zabudowy w oparciu o ład przestrzenny. Promowana jest zwarta struktura urbanistyczna, ograniczająca rozpraszanie zabudowy, co sprzyja efektywności systemu transportowego i jakości życia.

Trzeci cel operacyjny Atrakcyjny rynek mieszkaniowy obejmuje działania na rzecz wzmacniania zasobu komunalnego oraz rozszerzania oferty mieszkalnictwa socjalnego. W obszarze zasobu komunalnego przewidziano poprawę warunków mieszkaniowych poprzez zapewnienie odpowiedniej liczby lokali, remonty budynków w złym stanie technicznym oraz uruchomienie Miejskiego Programu Mieszkalnictwa (np. w formule TBS czy wsparcia najmu

dla osób rozpoczynających samodzielne życie). W zakresie mieszkalnictwa socjalnego planowana jest budowa domów mieszkalnych przeznaczonych dla osób o niższych dochodach, które są w stanie regulować czynsz, ale nie kwalifikują się do kredytu hipotecznego, a także wdrożenie alternatywnych form budownictwa modułowego. Rezultatem ma być zwiększenie dostępności mieszkań, skrócenie ścieżki dojścia do samodzielności mieszkaniowej i podniesienie jakości zamieszkania w skali całego miasta.

Zintegrowana realizacja powyższych kierunków działań zapewni spójny, bezpieczny i efektywny system mobilności, wysokiej jakości przestrzenie publiczne sprzyjające aktywności i integracji oraz bardziej dostępny, zróżnicowany zasób mieszkaniowy. W konsekwencji miasto uzyska wyższą atrakcyjność funkcjonalną i wizerunkową, a mieszkańcy – wymierną poprawę warunków życia.

Tabela 9. Cel strategiczny 3. Efektywny system transportowy oraz atrakcyjna przestrzeń miejska i mieszkaniowa

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 3.1.					
Zmodernizowana i rozbudowana infrastruktura komunikacyjna					
Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej i okołodrogowej	Remonty sieci dróg i skrzyżowań; Modernizacja układu drogowego, w tym poprawa przystosowania do ruchu towarowego; Poprawa nawierzchni ciągów pieszych oraz jezdni; Poprawa dostępności i bezpieczeństwa ruchu niezmotoryzowanego; Rozbudowa chodników oraz ciągów pieszko-rowerowych.	— długość wybudowanych dróg, — długość rozbudowanych/ przebudowanych lub zmodernizowanych dróg, — liczba zmodernizowanych skrzyżowań, — długość dróg dla rowerów, — długość wybudowanych (oraz zmodernizowanych) chodników i ciągów pieszko-rowerowych.	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Miejski w Turku.	2025-2030
Rozwój komunikacji publicznej	Stworzenie transportu publicznego w mieście zintegrowanego z transportem regionalnym Utrzymanie i rozwój komunikacji publicznej, w tym lokalnych linii autobusowych; Budowa nowoczesnego dworca autobusowego.	— liczba linii autobusowych, — liczba przystanków komunikacji publicznej, — liczba wybudowanych dworców autobusowych.	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Miejski w Turku.	2025-2030
Cel operacyjny 3.2.					
Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń miejska					
Podniesienie jakości terenów miejskich	Odnowa obszaru śródmiejskiego ze szczególnym uwzględnieniem przestrzeni publicznych o najwyższej randze; Wyłączenie centralnego placu z ruchu samochodowego i przekształcenie go w przestrzeń publiczną o funkcji reprezentacyjno-rekreacyjnej;	— powierzchnia odnowionych obszarów, — długość/obszar stref pieszych i woonerfów, — liczba stref uspokojenia ruchu.	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa,	— Urząd Miejski w Turku.	2025-2030

Strategia Rozwoju Miasta Turku na lata 2025-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
	Wprowadzenie stref uspokojenia ruchu (strefa zamieszkania, ograniczenia prędkości).		— inne środki zewnętrzne.		
Poprawa estetyki miasta	Systematyczny rozwój zieleni miejskiej wraz z elementami małej architektury oraz infrastrukturą wypoczynkową; Rozwój nowej zabudowy z zachowaniem przyjętego ładu przestrzennego; Promowanie zwartej zabudowy, unikanie jej rozproszenia.	— powierzchnia terenów zieleni urządzonej, — liczba elementów małej architektury, — liczba sporządzonych i poddanych aktualizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Miejski w Turku.	2025-2030
Cel operacyjny 3.3. Atrakcyjny rynek mieszkaniowy					
Działania na rzecz komunalnego zasobu mieszkaniowego	Poprawa warunków mieszkaniowych mieszkańców; Zapewnienie/utrzymanie koniecznej ilości lokali mieszkalnych; Remont nieruchomości będących w zasobie komunalnym, które odznaczają się złym stanem technicznym; Uruchomienie Miejskiego Programu Mieszkalnictwa (na przykład TBS, wsparcie wynajmu dla młodych);	— liczba wybudowanych lokali komunalnych, — liczba wyremontowanych lokali/budynków komunalnych, — liczba przydziałów mieszkań komunalnych.	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Miejski w Turku.	2025-2030
Rozszerzenie oferty mieszkalnictwa socjalnego (poprzez zwiększenie zasobu komunalnego)	Budowa domów mieszkalnych (w zakresie budownictwa komunalnego) – powiększanie zasobu mieszkań i domów przeznaczonych dla osób o niższych dochodach, które stać na regularne opłacanie czynszu, ale już nie na uzyskanie kredytu hipotecznego i zakup nieruchomości;	— liczba wybudowanych domów mieszkalnych, — liczba obiektów budownictwa kontenerowego, — liczba lokali tymczasowych.	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Miejski w Turku.	2025-2030

Strategia Rozwoju Miasta Turku na lata 2025-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
	Wprowadzenie modułowego budownictwa socjalnego stanowiącego alternatywę do tradycyjnego.				

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny 4. Niskoemisyjne, odporne klimatycznie miasto dbające o jakość środowiska

Cel strategiczny Niskoemisyjne, odporne klimatycznie miasto dbające o jakość środowiska realizowany jest poprzez dwa cele operacyjne ukierunkowane na modernizację infrastruktury energetycznej oraz wzmocnienie odporności ekologicznej miasta. Zakładany kierunek rozwoju opiera się na transformacji systemu ciepłowniczego, upowszechnianiu wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE), retencji i ochronie zasobów wodnych oraz podniesieniu świadomości środowiskowej mieszkańców.

Pierwszy cel operacyjny Transformacja systemu ciepłowniczego koncentruje się na kompleksowej wymianie i modernizacji systemu grzewczego miasta. Obejmuje to obniżenie parametrów pracy i modernizację sieci ciepłowniczej, przyłączanie odbiorców na ciepło systemowe, geotermię i gaz, a także wdrożenie programu likwidacji indywidualnych pieców i kotłów węglowych wraz z preferencjami dla przyłączy do sieci.

Drugi cel operacyjny Ochrona stanu środowiska i adaptacja do zmian klimatu obejmuje kompleksową modernizację obiektów komunalnych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, w tym instalacji fotowoltaicznych i pomp ciepła, połączoną z wdrożeniem standardów eksploatacyjnych ograniczających emisje. Równolegle przewiduje się zwiększenie retencji i ochronę zasobów wodnych poprzez prace melioracyjne, rozbudowę urządzeń odwodnieniowych oraz implementację systemów prewencyjnych i zabezpieczeń przeciwpowodziowych na obszarach ryzyka. Działania uzupełnia komponent edukacyjno-regulacyjny, obejmujący kampanie informacyjne dotyczące smogu oraz upowszechnianie zasad redukcji zanieczyszczeń. Integralnym elementem jest także realizacja zadań wynikających z Planu Gospodarowania Wodami w dorzeczu Wisły, w szczególności renaturyzacji cieków, odtworzenia terenów zalewowych i wdrażania lokalnych zabezpieczeń, co łącznie prowadzi do trwałej poprawy jakości środowiska i zwiększenia odporności klimatycznej miasta.

Zintegrowana realizacja powyższych działań doprowadzi do trwałej redukcji emisji, poprawy jakości powietrza, zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i odporności klimatycznej miasta, a także do obniżenia kosztów energii oraz wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców. W efekcie Turku będzie rozwijał się w sposób zrównoważony, łącząc nowoczesną infrastrukturę energetyczną i wodną z wysokimi standardami ochrony środowiska.

Tabela 10. Cel strategiczny 4. Niskoemisyjne, odporne klimatycznie miasto dbające o jakość środowiska

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 4.1.					
Transformacja systemu ciepłowniczego					
Modernizacja i niskoemisyjny rozwój zaopatrzenia w ciepło	Modernizacja i obniżenie parametrów sieci ciepłowniczej (magistrale, przyłącza, węzły, automatyka); Wykorzystanie geotermii gazu oraz ciepła miejskiego systemowego w większej części miasta (przyłączenie odbiorców na geotermię/ciepło systemowe i gaz w większej części miasta; spadek kosztów ogrzewania i emisji); Program likwidacji indywidualnych pieców węglowych i preferencje dla przyłączy do sieci.	— długość zmodernizowanej sieci ciepłowniczej, — udział odbiorców podłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej, — udział geotermii w produkcji ciepła, — liczba zlikwidowanych indywidualnych kotłów/pieców.	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Miejski w Turku.	2025-2030
Cel operacyjny 4.2.					
Ochrona stanu środowiska i adaptacja do zmian klimatu					
Modernizacja energetyczna obiektów z wykorzystaniem OZE	Modernizacja miejskich budynków z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii (fotowoltaika, pompy ciepła) – wzrost wykorzystania OZE; Wprowadzenie zasad wpływających na ograniczenie szkodliwej emisji.	— liczba zamontowanych instalacji OZE, — poziom zanieczyszczenia powietrza.	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Miejski w Turku.	2025-2030
Retencja i ochrona zasobów wodnych	Poprawa melioracji na terenach gminnych – zwiększenie retencji wodnej na poziomie lokalnym; Ochrona obszarów narażonych na podtopienia i powodzie, wdrażanie	— długość odtworzonych rowów melioracyjnych, — liczba przepustów, zbiorników retencyjnych oraz punktów i urządzeń odwodnieniowych	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa,	— Urząd Miejski w Turku.	2025-2030

Strategia Rozwoju Miasta Turku na lata 2025-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
	systemów prewencyjnych i zabezpieczeń przeciwpowodziowych; Realizacja działań wskazanych w Planie Gospodarowania Wodami dla dorzecza Wisły jako możliwych do wdrożenia przez gminę Stegna – np. renaturyzacja cieków wodnych, odtworzenie terenów zalewowych, lokalne zabezpieczenia przeciwpowodziowe.	zmodernizowanych lub wybudowanych, — liczba incydentów powodziowych w obszarach interwencji.	— inne środki zewnętrzne.		
Zwiększenie świadomości środowiskowej i promocja działań proekologicznych	Edukacja mieszkańców na temat smogu i emisji zanieczyszczeń, organizacja działań i programów dotyczących ochrony środowiska; Wprowadzanie zasad skierowanych do ograniczenia emisji zanieczyszczeń.	— liczba zorganizowanych wydarzeń ekologicznych, — liczba uczestników działań edukacyjnych.	— środki własne (Budżet Miasta Turku), — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Miejski w Turku.	2025-2030

Źródło: Opracowanie własne

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta

3.1. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych

Gmina Miejska Turek to jednostka samorządu terytorialnego położona we wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie tureckim. Obszar miasta Turku otoczony jest ze wszystkich stron miejscowościami gminy wiejskiej Turek. Powierzchnia miasta Turku wynosi 1 617 ha (16,17 km²), co stanowi 1,74% powierzchni powiatu.

Pod względem administracyjnym miasto dzieli się na cztery obręby:

- 0001 Turek A,
- 0002 Turek B,
- 0003 Turek C,
- 0004 Turek D.

Tereny zurbanizowane miasta koncentrują się przede wszystkim w centrum miasta. Najwyższą intensywność zabudowy odnotowuje się w obrębie Turek A oraz w zachodnim fragmencie obrębu Turek B. Znaczące skupiska zabudowy występują ponadto w północnej części obrębu Turek C, w południowej części obrębu Turek B oraz w obrębie Turek D, w rejonie ulicy Chopina. Funkcje produkcyjne skupiają się głównie w granicach obrębu Turek B: w rejonie ulic Milewskiego i Alei NSZZ „Solidarność”, gdzie znajduje się Turecka Strefa Inwestycyjna, a także we wschodniej części tego obrębu.

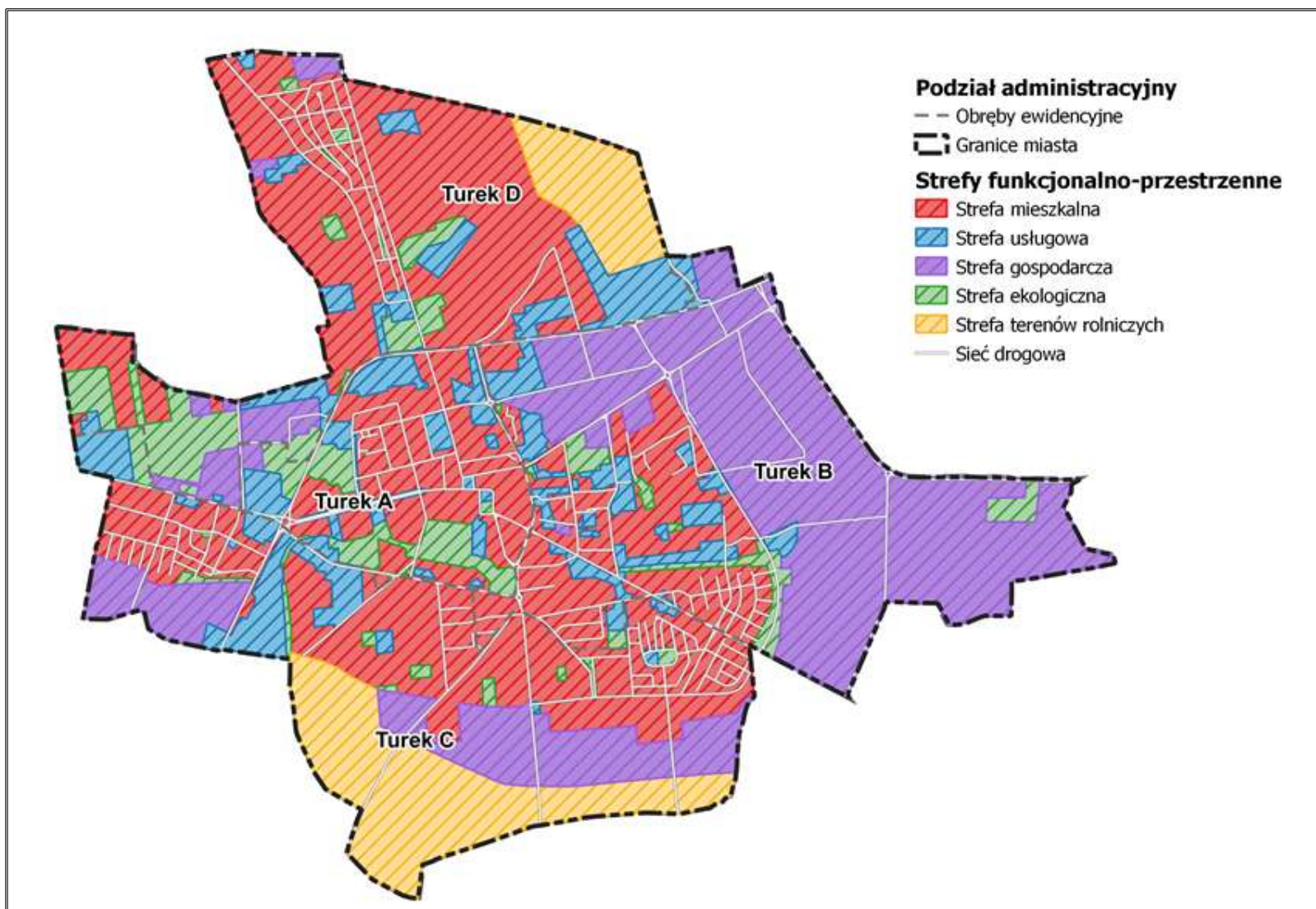
W celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju przestrzennego oraz efektywnego zarządzania polityką lokalną, miasto zostało przeanalizowane w ujęciu funkcjonalnym i przestrzennym. Identyfikacja kluczowych stref użytkowania przestrzeni stanowi podstawę do określenia kierunków działań strategicznych w obszarze planowania społecznego, gospodarczego, przestrzennego i klimatyczno-środowiskowego.

W strukturze miasta wyróżniono następujące jednostki (strefy) funkcjonalno-przestrzenne:

- **strefa mieszkalna** – obejmuje obszary istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej, dopuszcza się uzupełnianie funkcjami odmiennymi, w tym usługami podstawowymi/ogólnomiejskimi.
- **strefa usługowa** – to tereny przeznaczone pod usługi publiczne i komercyjne, a także obszary uzbrojenia infrastrukturą techniczną; pod warunkiem zapewnienia właściwej obsługi transportowej oraz infrastruktury towarzyszącej przewidują również tereny handlu wielkopowierzchniowego.
- **strefa gospodarcza** – obszary produkcji, działalności logistycznej oraz tereny przemysłowe, przeznaczone pod działalność gospodarczą.

- **strefa terenów rolniczych** – tereny upraw rolnych i użytków pełniące funkcję produkcyjną i buforową, zachowane głównie na obrzeżach miasta.
- **strefa ekologiczna** – układ obszarów cennych przyrodniczo i terenów ekologicznych tworzących szkielet zieleni miasta.

Rysunek 1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – strefy funkcjonalno-przestrzenne

Źródło: Opracowanie własne

3.2. System powiązań przyrodniczych

Gmina Miejska Turek położona jest na Wysoczyźnie Tureckiej (część Niziny Południowowielkopolskiej), w dorzeczu Odry, w regionie wodnym Warty. Graniczy ze wszystkich stron z gminą wiejską Turek, co determinuje ponadlokalną ciągłość układów przyrodniczych. W strukturze pokrycia terenu istotny udział mają obszary zantropogenizowane oraz użytki rolne, przy mniejszym udziale terenów leśnych i wodnych.

Obszar miasta Turek położony jest przede wszystkim w mezoregionie Wysoczyzny Tureckiej (w obrębie makroregionu Niziny Południowowielkopolskiej). Natomiast wąski pas we wschodniej części miasta, wzdłuż jego granicy administracyjnej, należy do mezoregionu Kotliny Kolskiej.

Na terenie gminy z form ochrony przyrody zlokalizowano jeden pomnik przyrody w postaci głazu narzutowego (czerwony granit, o strukturze średnioziarnistej) położonego na Skwerze Podgrodzie przy ulicy Gorzelnianej, w bezpośrednim sąsiedztwie drogi.

Według mapy korytarzy ekologicznych przez teren miasta przebiegają: korytarz Wzniesienie Koninsko-Tureckie oznaczony kodem PDdC-15C (opracowanie 2012) oraz korytarz Dolina Warty oznaczony kodem KPnC-8 (opracowanie 2005).

Układ hydrograficzny tworzy przede wszystkim rzeka Kielbaska (dopływ Warty) wraz z siecią kanałów i rowów melioracyjnych oraz niewielkimi zbiornikami (stawy, oczka wodne) pełniącymi funkcje retencyjne i przeciwpożarowe.

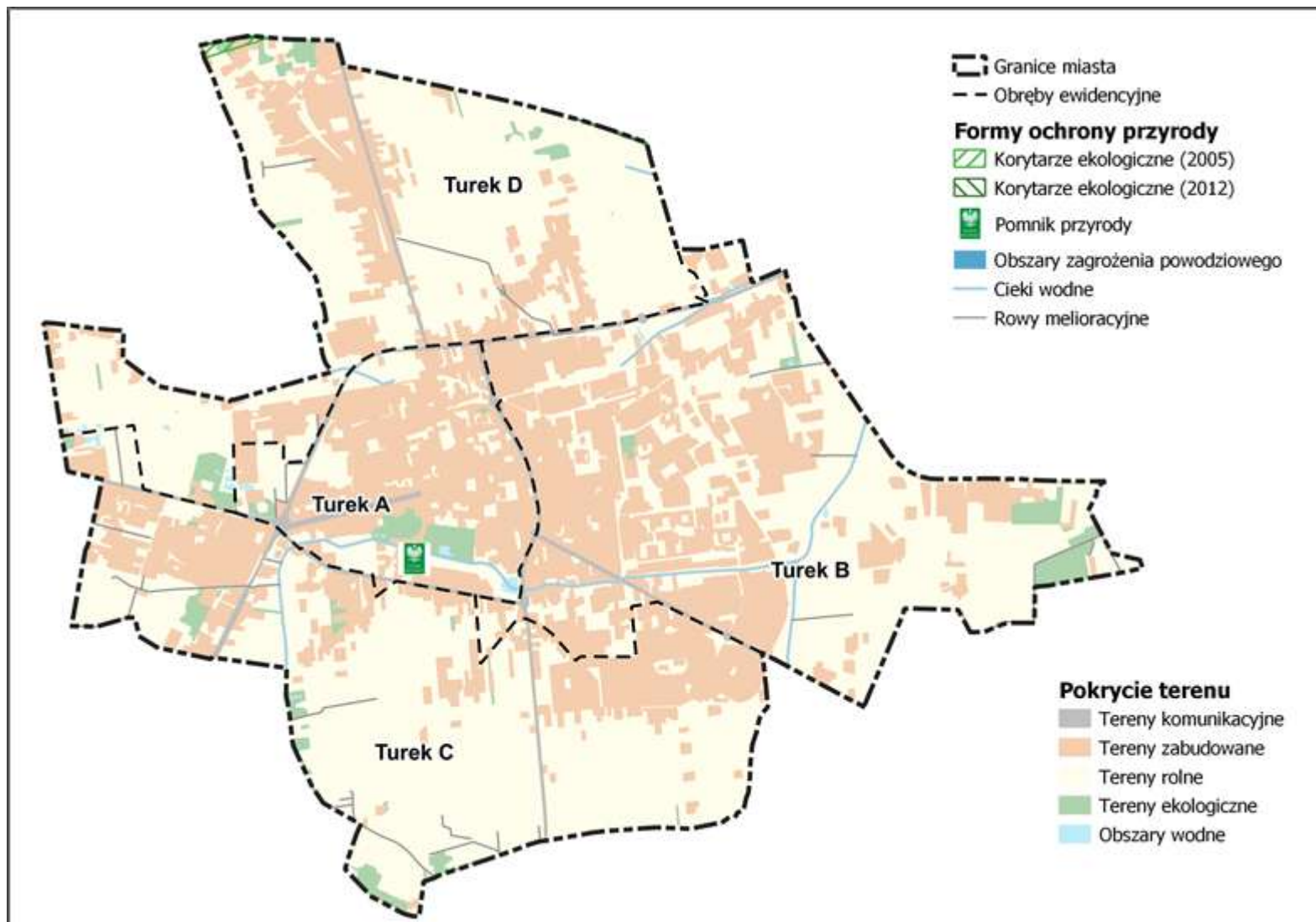
Teren miasta leży w zasięgu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) – Kielbaska Duża do Strugi Janiszewskiej (kod RW6000151833439), o złym stanie wód i stanie chemicznym poniżej dobrego. Poza JCWP, obszar miasta znajduje się również w zasięgu Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) o kodzie GW600071, charakteryzujące się dobrym stanem chemicznym i ilościowym. W granicach miasta występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) numer 151 Turek-Konin-Koło. Na obszarze miasta obowiązuje plan zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Miasto Turek, zgodnie z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) oraz w oparciu o wytyczne Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, realizuje swoje działania w obszarze gospodarki wodnej z uwzględnieniem dokumentów planistycznych szczebla krajowego i regionalnego. Kluczowym dokumentem jest Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza (PGW), który określa cele środowiskowe dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych oraz wskazuje działania służące poprawie ich stanu ekologicznego i chemicznego. Miasto Turek znajduje się w dorzeczu Odry, a tym samym obowiązuje je wdrażanie działań przewidzianych w aktualnym PGW.

Równocześnie miasto objęte jest ustaleniami Planu zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP), który identyfikuje obszary narażone na ryzyko powodzi oraz określa środki minimalizujące potencjalne straty powodziowe. W Turku szczególne znaczenie ma to w odniesieniu do ochrony infrastruktury krytycznej, terenów zabudowy mieszkaniowej oraz obszarów inwestycyjnych zlokalizowanych w dolinach cieków wodnych.

W perspektywie zmian klimatycznych i obserwowanych okresów suszy coraz większe znaczenie dla miasta ma również Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PZS), który wskazuje działania adaptacyjne w gospodarce wodnej, m.in. poprzez retencję, racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, ograniczanie strat wody oraz rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury.

Rysunek 2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – środowisko przyrodnicze

Źródło: Opracowanie własne

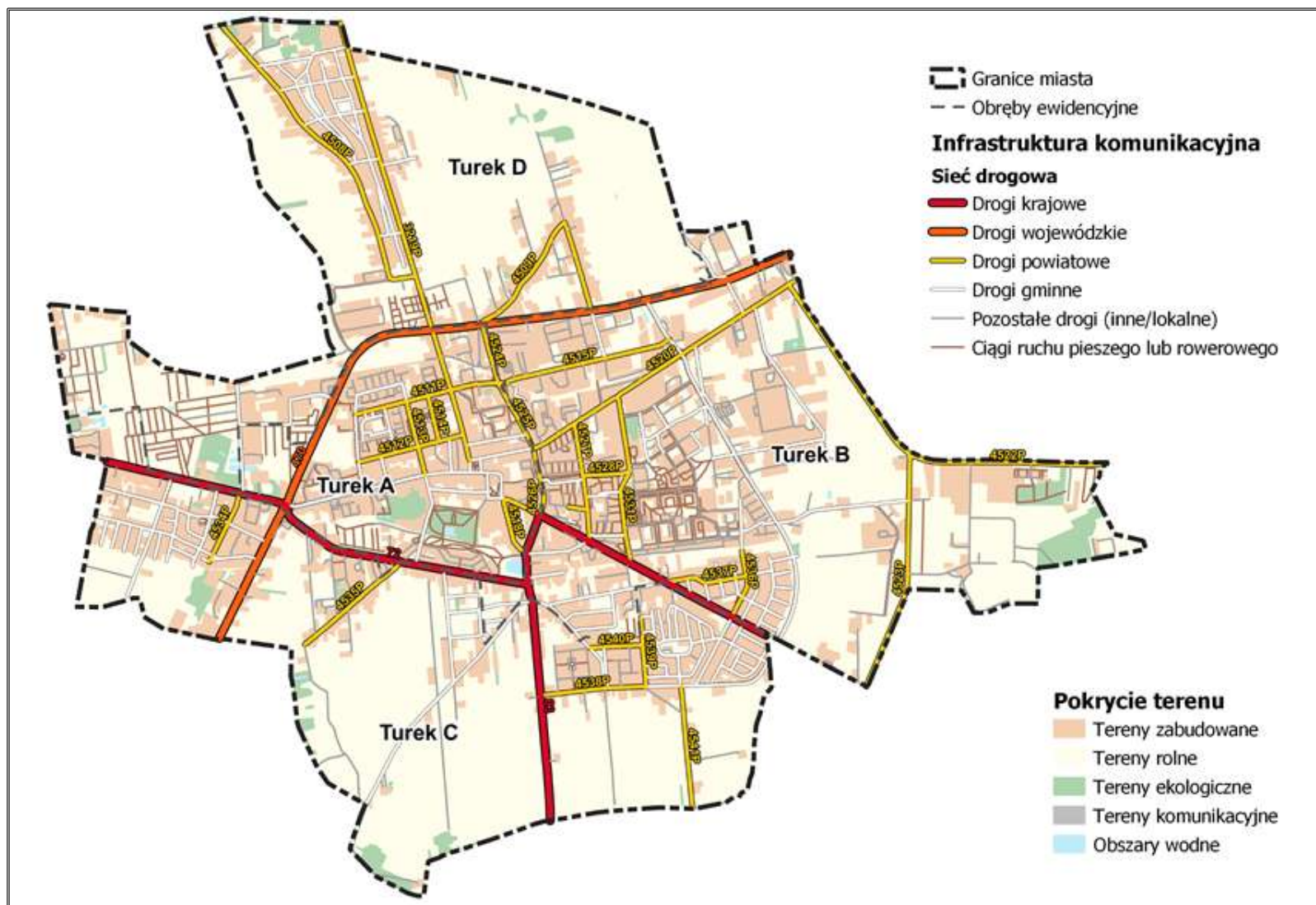
3.3. Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych

Układ komunikacyjny miasta Turku tworzą:

- droga krajowa numer 72 (DK72) – łączy Konin z Rawą Mazowiecką, przebiega przez miasto w osi wschód-zachód,
- droga krajowa numer 83 (DK83) – rozpoczyna bieg w Turku, prowadzi na południe przez Dobre w kierunku Sieradza,
- droga wojewódzka numer 470 (DW470) – łączy Kościelec obok Koła z Kaliszem, przebiega przez miasto w osi północ-południe,
- drogi powiatowe (nr: 3219P, 4508P, 4509P, 4511P, 4512P, 4513P, 4514P, 4515P, 4518P, 4519P, 4520P, 4522P, 4523P, 4524P, 4525P, 4526P, 4527P, 4528P, 4530P, 4531P, 4534P, 4535P, 4536P, 4537P, 4538P, 4539P, 4540P, 4541P)
- drogi gminne i lokalne, w tym drogi wewnętrzne.

Na terenie miasta funkcjonuje infrastruktura rowerowa obejmująca m.in. sieć dróg dla rowerów, zapewniającą podstawowe powiązania wewnątrzmijskie między kluczowymi obszarami. Przez teren jednostki nie przebiegają czynne linie kolejowe. Ponadto, na obszarze Turku nie zlokalizowano lotnisk ani lądowisk – zarówno o charakterze publicznym, jak i prywatnym.

Rysunek 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – infrastruktura komunikacyjna

Źródło: Opracowanie własne

3.4. Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej

Rozwinięta infrastruktura techniczna, obejmująca m.in. sieć wodociągową oraz kanalizacyjną, stanowi kluczowy element podnoszący standard życia mieszkańców. Zapewnia ona nieprzerwane dostawy wody spełniającej wymagania sanitarne oraz sprawny odbiór i oczyszczanie ścieków. Dostępność takiej infrastruktury istotnie wpływa również na atrakcyjność osadniczą danego obszaru, sprzyjając napływowi nowych mieszkańców i inwestorów.

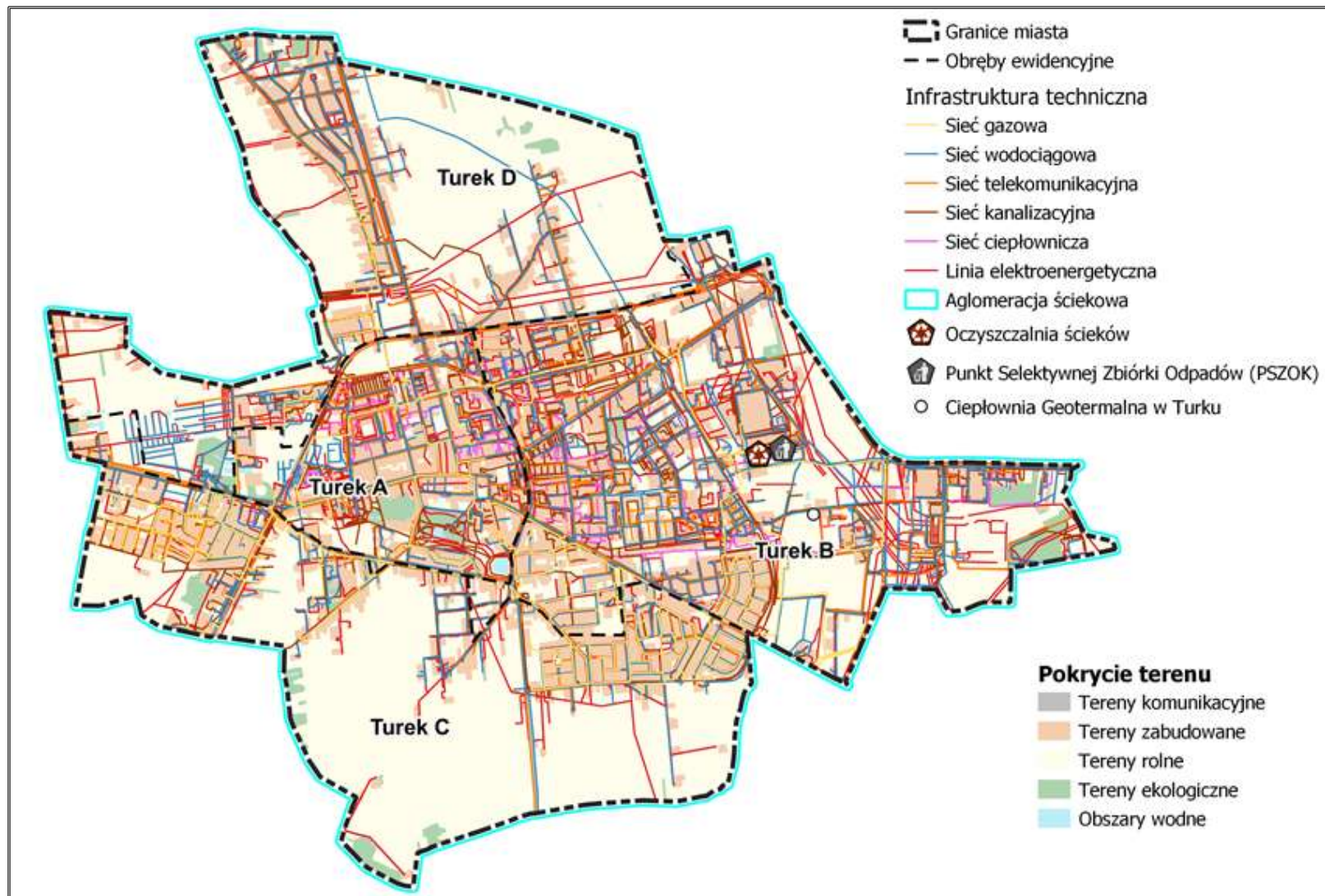
Na terenie miasta Turku funkcjonuje kompletny system infrastruktury technicznej zapewniający ciągłość usług komunalnych i wysoki standard życia. Systemem wodno-kanalizacyjnym zajmuje się, poprzez eksploatację i modernizację sieci oraz pracę oczyszczalni ścieków, Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej (PGKiM Sp. z o.o.). Na obszarze miasta funkcjonuje aglomeracja ściekowa o identyfikatorze PLWL010, charakteryzująca się istotnym obciążeniem przemysłowym.

System ciepłowniczy oparty jest na współpracy PGKiM i GETEC Polska. Po wygaszeniu Elektrowni Adamów wybudowano nowe źródło wytwórcze dostosowane do miejskiego zapotrzebowania, a sieć jest stale rozwijana po stronie przyłączy. Planowana jest integracja ciepłowni geotermalnej (wykorzystanie odwiertu GT-1, wykonanie GT-2 oraz zastosowanie wymienników i sprężarkowej pompy ciepła), co obniży emisyjność i koszty w horyzoncie 2025-2027. Uzupełnieniem jest lokalny system zasilania oraz indywidualne źródła ciepła.

Dystrybucja gazu ziemnego rozwija się stabilnie, rośnie liczba gospodarstw domowych i udział wykorzystania gazu do ogrzewania, a wskaźniki zużycia wykazują umiarkowane wahania przy ogólnym trendzie wzrostu dostępności. Zasilanie elektroenergetyczne zapewnia stacja 220/110 kV Adamów z rozprawdaniem przez GPZ Turek Zdrojki i GPZ Żuki.

Infrastruktura telekomunikacyjna obejmuje sieci komórkowe oraz powszechny, w dużej mierze światłowodowy, stacjonarny dostęp szerokopasmowy świadczony przez wielu operatorów. Gospodarka odpadami realizowana jest przez PGKiM (PSZOK przy ulicy Polnej 4), z wyraźnym akcentem na selektywną zbiórkę.

Rysunek 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – infrastruktura techniczna

Źródło: Opracowanie własne

Na terenie miasta Turku funkcjonują placówki oświatowo-wychowawcze takie jak:

a) Szkoły podstawowe

- Szkoła Podstawowa Nr 1,
- Szkoła Podstawowa Nr 4,
- Szkoła Podstawowa Nr 5.

b) Przedszkola

- Przedszkole Samorządowe Nr 3,
- Przedszkole Samorządowe Nr 4,
- Przedszkole Samorządowe Nr 5,
- Przedszkole Samorządowe Nr 6,
- Przedszkole Samorządowe Nr 7,
- Przedszkole Samorządowe Nr 8,

c) Żłobek Miejski

d) Szkoły ponadpodstawowe

- I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Turku,
- Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. Sylwestra Kaliskiego w Turku,
- oraz placówki prywatne.

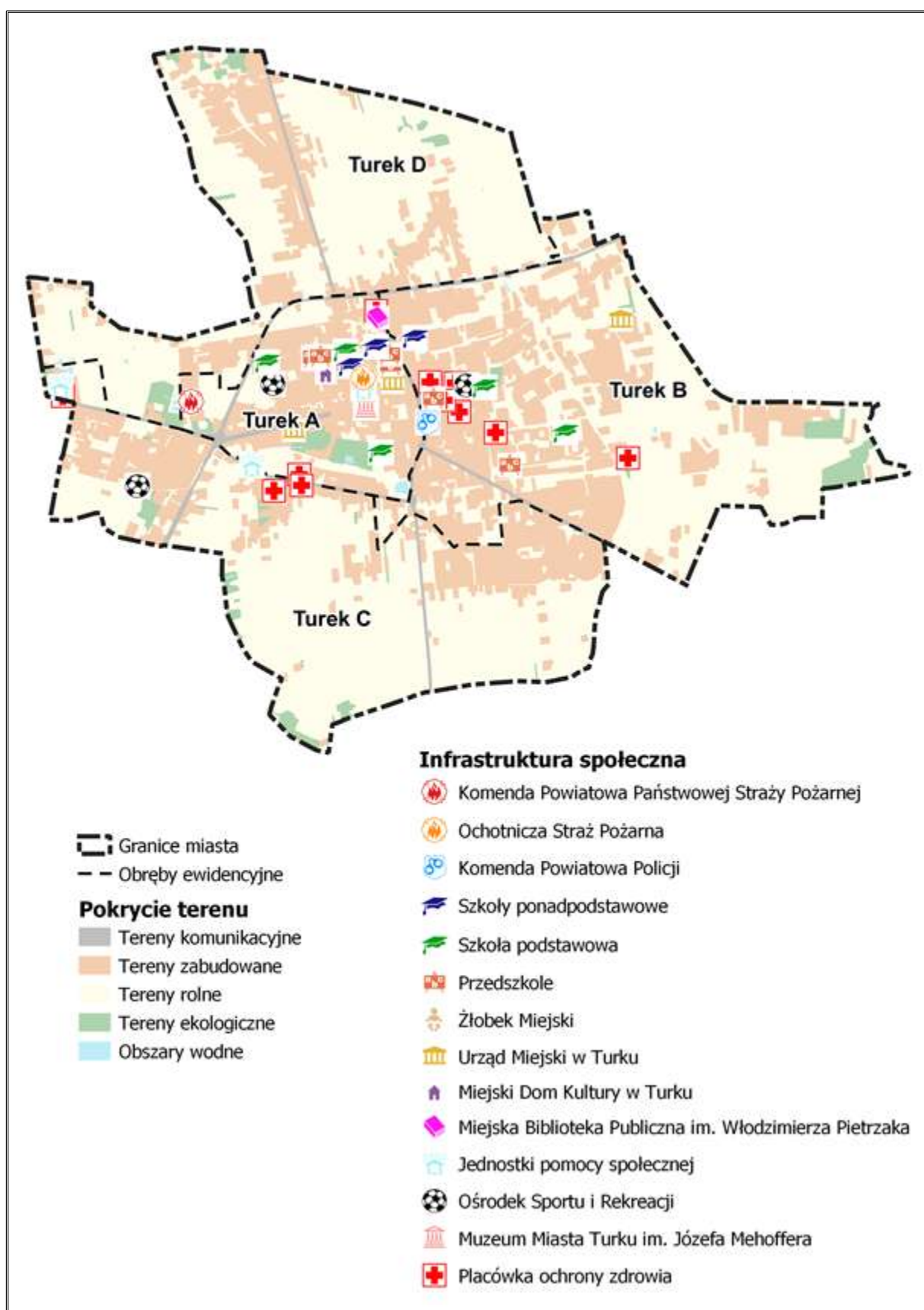
Na obszarze miasta Turku zadania z zakresu kultury, sportu i rekreacji prowadzone są przez: Miejski Dom Kultury w Turku, Miejską Bibliotekę Publiczną im. Włodzimierza Pietrzaka, Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera, Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej na obszarze administracyjnym miasta Turku zajmują się: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku.

Na terenie miasta Turek funkcjonują licznie podmioty lecznicze świadczące usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej.

Bezpieczeństwo publiczne na terenie miasta Turku zapewniają jednostki takie jak: Komenda Powiatowa Policji (KPP) w Turku, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej (KP PSP) w Turku, Ochotnicza Straż Pożarna w Turku, Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Turku.

Rysunek 5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – infrastruktura społeczna

Źródło: Opracowanie własne

4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w mieście

4.1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

W zakresie ochrony przyrody przyjmuje się następujące zasady:

- należy dążyć do wyznaczenia i utrzymania lokalnego systemu przyrodniczego,
- należy utrzymać ciągłość przestrzenną systemów ekologicznych i minimalizować ich fragmentację poprzez unikanie barier antropogenicznych,
- zaleca się wprowadzenie form użytkowania sprzyjających zachowaniu wartości ekologicznych i krajobrazowych – w szczególności ekstensywnego użytkowania łąk, pastwisk i gruntów ornych,
- zaleca się racjonalne kształtowanie poboru wód podziemnych (zarządzanie ilością wód, melioracje, regulacja odpływu) z preferencyjną ochroną słabo odnawialnych zbiorników wodonośnych,
- należy dążyć do waloryzacji zasobów wód podziemnych oraz zastosowania instrumentów ekonomicznych i administracyjnych wymuszających ochronę szczególnie cennych zbiorników,
- zaleca się priorytetowo wykorzystanie wód podziemnych do zaopatrzenia ludności w wodę pitną oraz jako surowca dla przemysłu spożywczego i specjalistycznych procesów; zapotrzebowanie rolnictwa, pozostałych sektorów przemysłu, energetyki i rekreacji powinno w możliwie najszerszym zakresie opierać się na wodach powierzchniowych,
- należy dążyć do ochrony i poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez skoordynowane działania prawno-administracyjne, techniczne, ekonomiczne i edukacyjne,
- należy prowadzić stały monitoring jakości wód; szczególna ochrona stref ujęć wód podziemnych oraz obszarów głównych zbiorników tych wód,
- należy dążyć do minimalizacji presji na środowisko wodne w skali regionalnej, w tym:
  - należy dążyć do kanalizowania terenów osadniczych,
  - należy dążyć do racjonalizacji nawożenia i stosowania środków ochrony roślin w rolnictwie,
  - należy dążyć do ochrony zlewni rzek zasilających infiltracyjne ujęcia komunalne,
  - należy dążyć do prowadzenia wodochronnej gospodarki w dorzeczach,
  - zachowanie naturalnego charakteru rzek i odcinków o nieprzeobrażonych funkcjach przyrodniczych z uwzględnieniem gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej,
  - należy dążyć do ochrony istniejących i kształtowania nowych enklaw ekologicznych (bariery biogeochemiczne) w sąsiedztwie cieków i zbiorników śródlądowych,

- należy dążyć do ochrony ekosystemów podmokłych i wilgotnych,
- należy dążyć do poprawy jakości powietrza i ograniczania hałasu, w tym:
  - należy przestrzegać dopuszczalnych norm jakości powietrza zgodnie z przepisami prawa krajowego i unijnego,
  - zaleca się modernizację dużych instalacji energetycznych,
  - należy przeprowadzić działania dotyczące kompleksowej termomodernizacji i likwidacji lokalnych kotłowni przez przyłączenia do miejskich sieci ciepłowniczych,
  - należy dążyć do upowszechnienia paliw niskoemisyjnych (gaz ziemny, lekki olej opałowy) oraz wykorzystania wód geotermalnych,
  - należy dążyć do wyprowadzenia ruchu tranzytowego z obszarów zwartej zabudowy i egzekwowania norm emisji spalin,
  - zaleca się kształtowanie zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych i wokół obiektów uciążliwych oraz budowę ekranów akustycznych na odcinkach o ponadnormatywnym hałasie.

4.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej przyjmuje się następujące zasady:

- należy dążyć do zachowania i ochrony zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków oraz objętych gminną ewidencją zabytków,
- należy dążyć do zachowania i uczytelnienia historycznych układów urbanistycznych, układów komunikacyjnych oraz podziałów parcelacyjnych,
- należy dążyć do ochrony zespołów zieleni o wartości historycznej, takich jak założenia dworsko-parkowe, aleje przydrożne, cmentarze i szpalery drzew,
- należy dostosowywać nową zabudowę lokalizowaną w sąsiedztwie obiektów zabytkowych do cech zabudowy historycznej w zakresie formy architektonicznej, skali, gabarytów i materiałów wykończeniowych,
- należy ograniczyć możliwość lokalizację obiektów mogących zaburzać historyczny kontekst przestrzenny oraz dysharmonizujących krajobraz kulturowy w strefach ochrony konserwatorskiej,
- należy unikać przekształceń funkcjonalnych obniżających wartość zabytków i obiektów dziedzictwa kulturowego,
- należy dążyć do wzmacniania istniejących funkcji oraz adaptowania do nowych społecznie potrzebnych funkcji obiektów zabytkowych w sposób nieumniejszający ich wartości kulturowych,

- należy prowadzić identyfikację oraz ochronę obiektów i zespołów uznanych za dobra kultury współczesnej poprzez odpowiednie ustalenia w dokumentach planistycznych,
- należy chronić przestrzenie zachowujące tożsamość kulturową oraz cechy tradycyjnego krajobrazu o unikalnych walorach estetycznych i historycznych,
- należy dążyć do uwzględniania i respektowania ustaleń stref ochrony konserwatorskiej oraz zaleceń wynikających z wytycznych konserwatorskich.

W przypadku rozwoju funkcji turystycznych w oparciu między innymi o dziedzictwo kulturowe wyznacza się następujące zasady:

- należy dążyć do wykorzystania zasobów dziedzictwa kulturowego jako czynnika rozwoju turystyki i promocji regionu,
- należy promować adaptację i udostępnianie zabytków oraz obiektów historycznych do celów edukacyjnych, kulturalnych i turystycznych,
- należy dążyć do rozwoju infrastruktury towarzyszącej (ścieżki, tablice informacyjne, punkty widokowe) w obszarach cennych krajobrazowo i kulturowo,
- należy dążyć do powiązania elementów dziedzictwa kulturowego z systemem tras i szlaków turystycznych, w tym tras pieszych i rowerowych,
- należy promować lokalne dziedzictwo poprzez organizację wydarzeń tematycznych, imprez kulturalnych oraz produktów turystycznych opartych na historii i tradycji regionu,
- należy rozwijać ofertę turystyki kulturowej i edukacyjnej w oparciu o istniejące zasoby historyczne, w tym stanowiska archeologiczne o czytelnej formie krajobrazowej.

Podstawowym warunkiem trwałego zachowania dziedzictwa jest bezwzględne stosowanie przepisów dotyczących ochrony zabytków oraz krajobrazu kulturowego. Ochrona ta powinna być implementowana przede wszystkim poprzez właściwe ustalenia w aktach prawa miejscowego, które wyznaczają ramy ładu przestrzennego i standardy kształtowania środowiska kulturowego. Na poziomie regionalnym dokumenty planistyczne wskazują jako priorytet rewaloryzację ośrodków miejskich i wiejskich o wysokich walorach historycznych i kulturowych; wśród takich ośrodków wymieniono również miasto Turek, kwalifikowane do działań konserwatorsko-urbanistycznych służących przywróceniu i utrwaleniu jego wartości krajobrazowych oraz kulturowych.

4.3. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

Podstawowym celem polityki przestrzennej miasta w zakresie struktury zagospodarowania terenów i rozwoju zabudowy mieszkaniowej jest kształtowanie ładu przestrzennego przy jednoczesnym zachowaniu wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych. Kierunki i zasady rozwoju przestrzennego określono na podstawie analizy uwarunkowań funkcjonalnych, społeczno-demograficznych oraz środowiskowych.

W zakresie kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów przyjmuje się następujące zasady:

— Rozwój skoordynowany z uwarunkowaniami środowiskowymi

Kierunki zmian respektują uwarunkowania przyrodnicze, w tym ochronę głównego zbiornika wód podziemnych i stref ujęć wody. Dopuszczalne formy zagospodarowania są dostosowane do wymogów ochrony wód podziemnych oraz środowiska glebowo-wodnego.

— Struktura przestrzenno-funkcjonalna

Nowa zabudowa lokalizowana jest przede wszystkim w obszarach o zwartej strukturze i pełnej obsłudze infrastrukturalnej. Priorytetem jest uzupełnianie i intensyfikacja istniejących układów wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.

— Hierarchia i separacja funkcji kolizyjnych

Na terenach mieszkaniowych nie dopuszcza się przedsięwzięć o zawsze znaczącym oddziaływaniu na środowisko. W sąsiedztwie funkcji uciążliwych przewiduje się zieleni izolacyjną i rozwiązania akustyczne, a w strefach aktywności gospodarczej wyłącza się nową zabudowę mieszkaniową.

— Standardy środowiskowe i zieleni przy zabudowie

Na terenach zieleni urządzonej i w ciągach ekologicznych utrzymuje się wysoki udział powierzchni biologicznie czynnych. Dla osiedli wielorodzinnych zapewnia się minimalny udział zieleni oraz przestrzenie rekreacyjne o odpowiednim nasłonecznieniu.

— Zapewnienie usług i przestrzeni publicznych równoległe z rozwojem mieszkaniowym

Tereny mieszkaniowe uzupełnia się usługami podstawowymi i ogólnomiejskimi. W planach wyznacza się tereny oświaty, zieleni publicznej, placów zabaw i stref wypoczynku oraz projektuje adekwatną liczbę miejsc postojowych.

— Rewitalizacja i porządkowanie istniejącej zabudowy

W osiedlach wielorodzinnych kluczowe są działania rewitalizacyjne, poprawa funkcjonalności i estetyki. Dopuszcza się ograniczone różnicowanie typologii w celu dopełnienia założeń urbanistycznych i podniesienia jakości przestrzeni.

— Szczególne potrzeby w zakresie mieszkalnictwa

Miasto przewiduje możliwość realizacji znaczącej liczby nowych mieszkań z dominacją zabudowy jednorodzinnej o niskiej intensywności oraz uzupełniającą zabudowę wielorodzinną i lokalami socjalnymi. Trend inwestycyjny wymaga planistycznego zabezpieczenia terenów wraz z odpowiednią obsługą usługową, komunikacyjną i zielenią.

— Kształtowanie terenów zieleni i przestrzeni publicznych w centrum.

W obszarze śródmiejskim utrzymuje się funkcję mieszkaniową i porządkuje relacje między zabudową historyczną a współczesną. Działania obejmują poprawę jakości założeń parkowych oraz standardów użytkowania przestrzeni publicznych.

— Katalog terenów przeznaczonych pod zabudowę

Wyróżnia się tereny zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi, tereny usługowe oraz obszary aktywności gospodarczej i przemysłowej. Rezerwy inwestycyjne uruchamia się po wyposażeniu w niezbędną infrastrukturę.

4.4. Zasady lokalizacji obiektów handlowych wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jako handel wielkopowierzchniowy rozumie się handel realizowany w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m².

Na terenie miasta Turku zasady lokalizacji takich obiektów wynikają z aktów planowania przestrzennego obowiązujących lokalnie oraz odrębnych przepisów prawa. Dokumenty te przewidują przede wszystkim możliwość sytuowania obiektów o łącznej powierzchni sprzedaży >2 000 m² w rejonie Alei Jana Pawła II, przy czym dopuszcza się zmianę obowiązującego planu lub sporządzenie nowego w celu dostosowania parametrów zabudowy do wymagań funkcjonalnych tej funkcji. Wskazaniu temu towarzyszą precyzyjne kryteria jakości: obiekt lub zespół obiektów powinien charakteryzować się wysoką jakością architektoniczną i nie może przyjmować formy powtarzalnej hali o charakterze magazynowym, a lokalizacja – z uwagi na ekspozycję przy ważnym trakcie komunikacyjnym – powinna stanowić *wizytówkę* miasta; dodatkowo nałożono normatyw parkingowy na poziomie 3 miejsc postojowych na 100 m² powierzchni sprzedaży.

Analogicznie, w strefie centrum w rejonie ulicy Kaliskiej dopuszczono – po ewentualnej zmianie planu – realizację obiektów handlowych o łącznej powierzchni sprzedaży przekraczającej 2 000 m², pod warunkiem indywidualnego opracowania architektonicznego dostosowanego gabarytami i formą do historycznej tkanki śródmieścia; wyraźnie wykluczono zabudowę typową, powtarzalną i o wyglądzie współczesnej hali przemysłowej. Studium przewiduje tu również możliwość adaptacji istniejących obiektów poprzemysłowych na funkcje handlowo-usługowe.

Poza tym studium oraz przegląd wniosków planistycznych wskazują lokalizacje, w których dopuszczono lub rozważano obiekty handlowe o progowej skali 2 000 m² – między innymi w rejonie ulic Konińskiej i Muchlińskiej w ramach zmian mpzp dotyczących terenów usług i wytwórczości oraz zabudowy wielorodzinnej, a także w obszarze „Osiedle Wyzwolenia – II”, gdzie przewidziano usługi komercyjne nieuciążliwe o powierzchni sprzedaży do 3 000 m².

W zakresie relacji z obszarem śródmiejskim dokumenty planistyczne kładą nacisk na porządkowanie wnętrz urbanistycznych, wysoką jakość architektury oraz eliminację funkcji i form nieadekwatnych do rangi i charakteru przestrzeni publicznych, co wyznacza rygor kompozycyjny dla ewentualnych obiektów wielkopowierzchniowych w strefach historycznie wrażliwych.

4.5. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przez inwestycje celu publicznego należy przez to rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), oraz metropolitalnym (obejmującym obszar metropolitalny) bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego obowiązujące na terenie miasta Turku: rozmieszczenie tych inwestycji powinno być spójne z kierunkami rozwoju zabudowy – praktyka decyzyjna wskazuje, że w przeszłości większość lokalizacji dotyczyła sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, a część – obiektów użyteczności publicznej. Na terenach wyłączonych z zabudowy dopuszcza się wyłącznie inwestycje celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej; wprowadzono zakaz nowych obiektów kubaturowych oraz przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (z wyjątkiem podziemnych sieci). Dla terenów rolnych na obrzeżach (strefy C i D) dopuszcza się stacje bazowe tylko wtedy, gdy nie należą do kategorii przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

4.6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

W zakresie kierunków rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i transportowej oraz infrastruktury społecznej przyjmuje się następujące zasady:

W transporcie drogowym kluczowe jest wyprowadzenie ruchu tranzytowego przez budowę południowej obwodnicy DK72 w klasie GP oraz przebudowy ciągów krajowych/wojewódzkich i sieci niższego rzędu do standardów G/Z/L, z pełnym wyposażeniem w infrastrukturę pieszo-rowerową, oświetlenie i przebudowy skrzyżowań.

Obsługa terenów przy DK72/DK83 odbywa się poprzez układ dróg równoległych i zbiorczych – bez nowych, punktowych włączeń do obwodnicy – zgodnie z wytycznymi GDDKiA.

W polityce parkingowej przyjmuje się poziom referencyjny 500 samochodów na 1 000 mieszkańców dla bilansowania miejsc postojowych.

W infrastrukturze technicznej zakłada się pełne podłączenie terenów przeznaczonych pod zabudowę do sieci wodociągowej (lokalizacja nowych przewodów w liniach rozgraniczających ulic lub wyznaczonych pasach), rozbudowę kanalizacji sanitarnej dla nowych obszarów i powiększenie terenu oczyszczalni, natomiast odwodnienie stref nowej urbanizacji wymaga budowy kanalizacji deszczowej oraz przebudowy układów drenarskich.

W infrastrukturze społecznej priorytetem jest rewitalizacja Starówki i przestrzeni publicznych śródmieścia oraz podnoszenie standardów użytkowych i estetycznych (ulice, place, parki), przy jednoczesnym obowiązku sporządzania planów miejscowych dla obszarów przestrzeni publicznych.

4.7. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Przy lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW należy stosować obowiązujące przepisy prawa. W zakresie infrastruktury energii odnawialnej uwzględnia się obowiązujące regulacje prawne, w tym w szczególności wymóg zachowania minimalnej odległości elektrowni wiatrowych od obiektów zwłaszcza budynków mieszkalnych.

Dla obszarów rozmieszczenia farm fotowoltaicznych przewiduje się lokalizację obiektów bud. Lokalizacja instalacji do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych powinna odbywać się z preferowaniem obszarów i miejsc o największym potencjale zasobowym, przy uwzględnieniu konieczności eliminowania lub maksymalnego ograniczania zagrożeń i negatywnego oddziaływania tej infrastruktury na środowisko, w tym na bioróżnorodność, powiązania przyrodnicze, walory krajobrazowe oraz zdrowie ludzi, w tym:

- elektrowni wiatrowych wszędzie tam, gdzie brak przeciwwskazań wynikających z potrzeb ochrony środowiska przyrodniczego, krajobrazu kulturowego oraz bezpieczeństwa i obronności państwa, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów odrębnych,
- instalacji na biomasę i biogaz na terenach wiejskich, w tym na drewno odpadowe, słomę odpadową z rolnictwa, pozostałości siana z produkcji rolniczej, odpady z hodowli i przetwórstwa rolno-spożywczego oraz plantacji roślin energetycznych,

- instalacji słonecznych, w tym energię z systemów fotowoltaicznych (farm fotowoltaicznych)
  - w obrębie kompleksów gleb o najniższej przydatności rolniczej o powierzchni co najmniej 1 ha i gruntach zrekultywowanych na cele inne niż rolnicze i leśne.

4.8. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, do tej kategorii zalicza się przedsięwzięcia: mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Na obszarach o dominującej funkcji mieszkaniowej (jedno- i wielorodzinnej) obowiązuje zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko; dopuszczalne są jedynie podziemne sieci infrastruktury. Tereny chronione akustycznie należy osłaniać zielenią izolacyjną i ekranami akustycznymi.

Na terenach wyłączonych z zabudowy wprowadza się generalny zakaz takich przedsięwzięć, przy jednoczesnym dopuszczeniu wyłącznie infrastruktury technicznej celu publicznego, a ponadto ustanawia się zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych. W strefach rolnych na obrzeżach dopuszcza się stacje bazowe wyłącznie poza kategorią przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Polityka środowiskowa miasta akcentuje eliminację działalności istotnie degradujących środowisko i ukierunkowanie nowych procesów gospodarczych na technologie proekologiczne.

4.9. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Funkcja rolnicza ma charakter docelowy na terenach wyłączonych z zabudowy, a na obszarach wyznaczonych w studium pod przyszłą urbanizację – charakter tymczasowy. Jednocześnie wprowadzono zakaz zabudowy zagrodowej na gruntach rolnych pozostających poza zabudową.

Uprawy w sąsiedztwie tras o dużym natężeniu ruchu oraz zakładów przemysłowych oddziela się pasami zieleni izolacyjnej.

Na terenach ogrodów działkowych przewiduje się ochronę funkcji poprzez podłączenie do sieci wodno-kanalizacyjnej, eliminację szamb, ograniczenie gabarytów obiektów towarzyszących i zakaz nielegalnych przekształceń na zabudowę mieszkaniową.

Dla zalesień gruntów rolnych wskazano wymogi jakościowe: preferowana docelowa powierzchnia kompleksu ≥ 5 ha, etapowanie zalesień z podziałem na działki 60-100 m, wkomponowanie istniejących elementów przyrodniczych, a dla obszarów > 2 ha – badania

gleboznawcze i określenie typów siedlisk leśnych. Decyzje powinny być zgodne z Planem Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Turek.

4.10. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Dokumenty planistyczne przewidują identyfikację i prowadzenie działań na obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji, a także odnotowują częściowy stopień uwzględnienia w obowiązującym opracowaniu.

W strefach śródmiejskich polityka zakłada porządkowanie wnętr urbanistycznych, podnoszenie jakości architektury i obligatoryjne sporządzanie dokumentów planistycznych dla przestrzeni publicznych; niedozwolone są funkcje i formy nieadekwatne do rangi przestrzeni.

Na terenach z zabudową zdegradowaną plany miejscowe powinny porządkować istniejące zainwestowanie, usuwać obiekty tymczasowe i nieestetyczne, ustalać zasady uzupełnień oraz gabaryty, natomiast dla osiedli wielorodzinnych zaleca się rewitalizację z minimum 25% powierzchni zieleni i wyposażeniem w place zabaw oraz tereny sportu. W kontekście obszarów pokopalnianych i restrukturyzacji gospodarczej regionu wskazano konieczność rekultywacji i transformacji (technicznej i funkcjonalnej) z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury oraz kadr – jako warunek przywracania wartości użytkowej i równowagi przyrodniczej.

Równolegle postulowane jest objęcie całego miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego – w szczególności dla ochrony terenów wyłączonych z zabudowy przed rozlewaniem się zabudowy w trybie decyzji o warunki zabudowy.

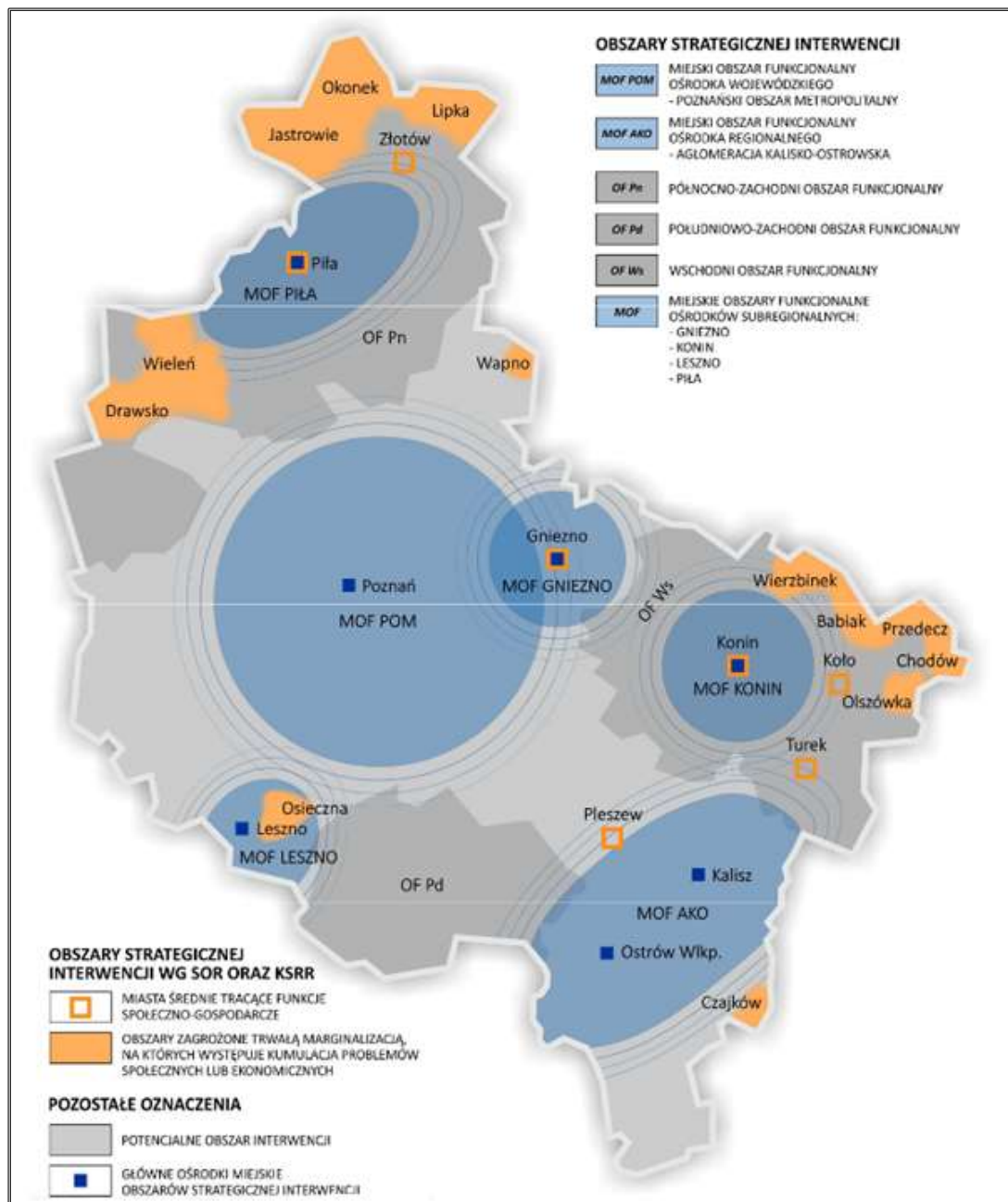
5. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Według Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 obszar strategicznej interwencji definiowany jest jako *„wskazany w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje finansowane z różnych źródeł, w tym w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne i w zasoby ludzkie, lub rozwiązania regulacyjne”*.

Zgodnie z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 miasto Turek ujęte jest jako obszar strategicznej interwencji (OSI) w kategorii *miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze*.

Obszar strategicznej interwencji – miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze – to ośrodki o trwałym spadku potencjału demograficznego i gospodarczego, mierzalnym między innymi ubytkami ludności, słabą przedsiębiorczością, pogarszającą się ofertą usług publicznych oraz niską dostępnością transportową do ośrodków wyższego rzędu. Często są to peryferia wewnętrzne położone przy granicach województw, gdzie bariera czasowo-przestrzenna ogranicza korzystanie z bodźców rozwojowych metropolii. Skutkiem jest osłabienie roli ponadregionalnego bieguna zatrudnienia i usług oraz degradacji tkanki miejskiej. Interwencja powinna mieć zintegrowany, terytorialnie czuły charakter (w logice obszary funkcjonalnego) i koncentrować się na poprawie dostępności, dywersyfikacji/reindustrializacji gospodarki, rewitalizacji oraz wzmocnieniu usług publicznych i zdolności instytucjonalnej, z koordynacją na poziomie regionalnym i ponadregionalnym.

Rysunek 6. Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) w województwie wielkopolskim

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2030

Ponadto w Strategii Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku wyodrębniono obszary szczególnego zjawiska w skali regionalnej – miasto Turek położone jest na terenie *Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego* (OF Ws). Jest to zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywaniami, jednolitymi celami rozwoju.

Wschodni Obszar Funkcjonalny koncentruje główne ośrodki: Konin, Koło, Słupcę i Turek, które historycznie tworzyły rdzeń przemysłu wydobywczo-energetycznego wschodniej Wielkopolski. Obecnie, wobec wyczerpywania się złóż kopalin, obszar stoi przed koniecznością głębokiej

restrukturyzacji oraz nadania nowych funkcji terenom poprodukcyjnym i pogórnym. Przemysł regionu powinien być ukierunkowany na produkcję nowych nośników energii, ze szczególnym uwzględnieniem alternatywnych źródeł, zwłaszcza geotermii i wodoru. Równolegle planowana jest dywersyfikacja gospodarki poprzez rozwój specjalizacji niezwiązanych bezpośrednio z sektorem paliwowo-energetycznym, z wykorzystaniem atutów położenia i istniejącej infrastruktury. Priorytetem pozostaje również kompleksowa rekultywacja terenów po odkrywkowej eksploatacji węgla brunatnego, tak aby ograniczyć negatywne oddziaływanie na środowisko i przywrócić tym obszarom potencjał rozwojowy.

Natomiast według Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+, miasto Turek należy do:

- Wiejskiego Obszaru Funkcjonalnego,
- Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego,
- Obszary cenne przyrodniczo,
- Obszary ochrony krajobrazów kulturowych,
- Obszary ochrony i kształtowanie zasobów wodnych,
- Miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,
- Obszary o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich.

6. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla miasta Turku

Na terenie miasta Turku nie wyznacza się obszarów strategicznej interwencji na poziomie lokalnym.

7. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Miasta Turku na lata 2025-2030 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie wdrażanie dokumentu, a następnie jego monitoring i ewaluację.

Działania wyznaczone w dokumencie wynikają z kompetencji Miasta oraz ze zdiagnozowanych problemów i potrzeb mieszkańców. Ich koordynacja należy do obowiązków władzy wykonawczej – Burmistrza Miasta Turku.

Wdrażanie Strategii będzie obejmować w szczególności:

- realizację przypisanych działań,
- ewaluację i monitorowanie procesu realizacji działań określonych w strategii,
- kreowanie i przyjmowanie propozycji nowych działań od partnerów i interesariuszy strategii,
- koordynację procesu jej aktualizacji we współpracy z Radą Miejską Turku,

- zapewnianie promocji strategii,
- poszukiwanie, wraz z innymi podmiotami zaangażowanymi, pozabudżetowych źródeł finansowania dla działań.

Burmistrz Miasta Turku będzie koordynował realizację założeń Strategii, które wykonywane będą przez poszczególne wydziały i pracowników Urzędu Miejskiego w Turku oraz kierowników, dyrektorów miejskich jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych kierunków działań przydzielonych im ze względu na posiadane kompetencje w danym zakresie.

Rada Miejska Turku będzie wsparciem strategicznym przy realizacji strategii oraz podejmowaniu kluczowych decyzji.

Ponadto w Strategii znajdują się również działania, których realizację wspierać mogą, organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorcy z terenu gminy, partnerzy społeczno-gospodarczy. Stąd istotne jest również wdrażanie skutecznych mechanizmów współdziałania między Miastem i pozostałymi zainteresowanymi. Wszyscy partnerzy realizujący działania w ramach Strategii będą aktywnie współpracować z Miastem Turek (liderem i koordynatorem).

Tabela 11. Podział zadań realizacji Strategii

Burmistrz Miasta Turku	• Koordynacja i stymulowanie działań • Integracje zasobów i interesariuszy
Rada Miejska Turku	• Wsparcie startegiczne przy realizacji i ewaluacji strategii • Pomoc przy podejmowaniu decyzji strategicznych
Pracownicy Urzędu Miejskiego w Turku	• Koorydnowanie działań • Poszukiwanie źródeł finansowania • Monitoring, ewaluacja i przygotowanie zmian do aktualizacji
Komórki organizacyjne Urzędu Miasta (UM), miejskie jednostki organizacyjne, ewentualni partnerzy	• Realizacja zadań

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Miasta będzie wdrażana poprzez instrumenty programowe i finansowe, których zakres i kierunki wydatkowania środków podlegają bezpośredniej kontroli ze strony organów samorządu. Należą do nich m.in. programy branżowe, strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów, uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe, określające krótko i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych, projekty międzysektorowe i międzyorganizacyjne, w tym zlecanie organizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym czy klubom sportowym.

Dodatkowo rekomendowane jest również przyjęcie i aktualizacja szczegółowych programów i planów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji w zakresie celów wskazanych w Strategii w poszczególnych dziedzinach (np. pomocy społecznej, ochrony środowiska, rewitalizacji, gospodarki niskoemisyjnej oraz pozostałych strategii i programów jednorocznych).

Wobec powyższego, dla sprawnej realizacji przedmiotowej strategii konieczne będzie opracowywanie i wdrażanie następujących dokumentów (strategii, programów, planów) wykonawczych:

- Programu Ochrony Środowiska,
- Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- Programu Opieki nad Zabytkami,
- Wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym miasta,
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Programu Przeciwdziałania Narkomanii,
- Programu Wspierania Rodziny.

Ważnym aspektem wdrażania Strategii jest również zachęcanie lokalnej społeczności do aktywnego udziału w planowaniu i realizacji zaplanowanych działań, przyczyniających się do rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta. Pełna wersja Strategii będzie dostępna na stronie internetowej Miasta oraz w Urzędzie Miejskim.

Monitoring wdrażania Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami i celami. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii. Będzie ona polegała na gromadzeniu i opracowywaniu pozyskanych informacji oraz danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych.

Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę realizacji działań i osiągania celów,
- prognozowanie możliwych zmian warunków realizacji Strategii,
- podjęcie czynności naprawczych i zabezpieczających,
- informowanie lokalnej społeczności o osiągniętych efektach,
- zapewnienie spójności różnych dokumentów programowych.

Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości Strategii. W szerokim pojęciu proces ten musi odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu

strategia rozwiązuje realne problemy społeczności lokalnej, w wąskim zaś aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji oceny zapisów strategii np. wskaźników realizacji celów i działań strategii, rozwiązywanie problemów. Ewaluacji podlegać będzie materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen, a także ocena trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności, trwałość i spójności.

Sprawozdawczość na potrzeby monitoringu i ewaluacji będzie realizowana w okresach rocznych, w oparciu o analizę wskaźnikową, na podstawie własnych danych i informacji statystyki publicznej generowanej przez Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, a także statystyk realizatorów działań. Organem odpowiedzialnym za monitorowanie będzie Burmistrz Miasta Turku, który realizuje swoje zadania poprzez jednostki podległe.

Ponadto do ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów, dokonywana siłami własnymi na podstawie zbioru informacji pochodzących ze sprawozdań i raportów. Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania Strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych w niej działań.

Informacje będą przede wszystkim zawarte w sporządzanym w terminie do dnia 31 maja każdego roku, raporcie o stanie gminy, który wynika z nałożonymi na jednostki samorządu terytorialnego zobowiązaniem wynikającym z art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. 2025 poz. 1153). Prowadzony monitoring pozwoli na wykrycie zagrożenia w zakresie braku realizacji danego zadania i osiągnięcia założonych wskaźników oraz na ewentualną konieczność modyfikacji planowanych do realizacji działań lub podmiotów współpracujących przy ich realizacji.

Do roku od zakończenia realizacji Strategii sporządzony zostanie raport z ewaluacji zawierający podsumowanie efektów wybranych do realizacji działań w całym okresie jej wdrażania. Pozwoli to uzyskać pełny obraz i ocenę realizacji założeń Strategii. Będzie on również określał wnioski i rekomendacje, które pozwolą usprawnić proces wdrażania Strategii na kolejne lata.

8. Ramy finansowe i źródła finansowania

Zaplanowane do realizacji działania wskazane w Strategii, oprócz odpowiednich zasobów ludzkich i rzeczowych, muszą posiadać odpowiednie zasoby finansowe. Efektywna polityka rozwoju Miasta powinna wykorzystywać dostępne zewnętrzne środki finansowe oraz być dostosowana do możliwości budżetowych Miasta Turku. Przystępując do realizacji danego działania, w pierwszej kolejności należy analizować możliwość pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania, tj.

— środki pochodzące z budżetu państwa,

- środki budżetowe jednostek samorządu terytorialnego województwa, powiatu,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz w ramach Wspólnej Polityki Rolnej,
- fundusze celowe, np. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej czy Funduszu Sprawiedliwości,
- fundusze Europejskiego Instrumentu Odbudowy,
- inne fundusze związane z funkcjonowaniem Unii Europejskiej, np. Fundusze Norweskie, fundusze EOG),
- środki sektora pozarządowego i prywatne w ramach partnerstwa publiczno – prywatnego,
- kredyty, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe rynku kapitałowego.

Główne źródła finansowania działań oraz wkładu własnego stanowi budżet Miasta. Część działań przewidzianych w Strategii należy do zadań realizowanych w ramach funkcjonowania miejskich jednostek organizacyjnych. Wobec tego środki na te działania pochodzić będą z dochodów własnych Miasta. Realizacja części działań zakłada również współpracę z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, stowarzyszeniami, pozostałymi partnerami. Współpraca ta może również opierać się na wspólnym finansowaniu działań, przekazaniu dotacji na ich realizację.

W poniższej tabeli przedstawiono szacunkowy harmonogram realizacji działań wyznaczonych w Strategii.

Tabela 12. Harmonogram realizacji działań Strategii Rozwoju Miasta

Cel operacyjny	Kierunki działań	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia wszystkich mieszkańców								
Cel operacyjny 1.1. Edukacja dobrej jakości, wspierająca rozwój umiejętności kluczowych	Zwiększenie jakości usług edukacyjnych i opiekuńczych							środki własne (Budżet Miasta Turku), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
	Współpraca pomiędzy lokalnymi przedsiębiorcami i szkołami							
	Poprawa stanu technicznego placówek edukacyjnych							
Cel operacyjny 1.2. Dobra dostępność do obiektów kultury, sportu i rekreacji	Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej							środki własne (Budżet Miasta Turku), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
	Kompleksowa modernizacja i rozwój oferty instytucji kultury, sportu i rekreacji							
Cel operacyjny 1.3. Zintegrowany system usług społecznych i bezpieczeństwa publicznego	Poprawa jakości i dostępności usług pomocy społecznej							środki własne (Budżet Miasta Turku), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
	Koordinacja usług asystenckich i środowiskowych							
	Poprawa w zakresie bezpieczeństwa publicznego							
Cel operacyjny 1.4. Społeczność lokalna bez wykluczeń	Wsparcie społeczne i lokalne inicjatywy na rzecz mieszkańców							środki własne (Budżet Miasta Turku), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
	Wsparcie organizacji lokalnych i tradycji							
	Zintegrowana wspólnota lokalna							
Cel strategiczny 2. Zrównoważona gospodarka wykorzystująca lokalną przedsiębiorczość i potencjał miasta								
Cel operacyjny 2.1. Uzbrojenie w infrastrukturę techniczną i podniesienie jakości terenów inwestycyjnych	Inwestycje w infrastrukturę techniczną							środki własne (Budżet Miasta Turku), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.

Strategia Rozwoju Miasta Turku na lata 2025-2030

Cel operacyjny	Kierunki działań	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
Cel operacyjny 2.2. Konkurencyjna oferta inwestycyjna	Pozyskiwanie projektów gospodarczych i kapitału							środki własne (Budżet Miasta Turku), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
	Systemowe wsparcie przedsiębiorczości i obsługa inwestora							
	Promocja gospodarcza i rozwój branż priorytetowych, w tym przetwórstwa, budownictwa oraz handlu i logistyki							
Cel strategiczny 3. Efektywny system transportowy oraz atrakcyjna przestrzeń miejska i mieszkaniowa								
Cel operacyjny 3.1. Zmodernizowana i rozbudowana infrastruktura komunikacyjna	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej i okołodrogowej							środki własne (Budżet Miasta Turku), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
	Rozwój komunikacji publicznej							
Cel operacyjny 3.2. Funkcjonalna przestrzeń miejska	Podniesienie jakości terenów miejskich							środki własne (Budżet Miasta Turku), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
	Poprawa estetyki miasta							
Cel operacyjny 3.3. Atrakcyjny rynek mieszkaniowy	Działania na rzecz komunalnego zasobu mieszkaniowego							środki własne (Budżet Miasta Turku), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
	Rozszerzenie oferty mieszkalnictwa socjalnego (poprzez zwiększenie zasobu komunalnego)							
Cel strategiczny 4. Niskoemisyjne, odporne klimatycznie miasto dbające o jakość środowiska								
Cel operacyjny 4.1. Transformacja systemu ciepłowniczego	Modernizacja i niskoemisyjny rozwój zaopatrzenia w ciepło							środki własne (Budżet Miasta Turku), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
Cel operacyjny 4.2.	Modernizacja energetyczna obiektów z wykorzystaniem OZE							środki własne (Budżet Miasta Turku),
	Retencja i ochrona zasobów wodnych							

Strategia Rozwoju Miasta Turku na lata 2025-2030

Cel operacyjny	Kierunki działań	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
Ochrona stanu środowiska i adaptacja do zmian klimatu	Zwiększenie świadomości środowiskowej i promocja działań proekologicznych							środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.

Źródło: Opracowanie własne

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Zgodność celów Strategii Województwa Wielkopolskiego 2030 z celami Strategii Rozwoju Miasta Turku 2025-2030.....	8
Tabela 2. Analiza SWOT – wymiar społeczny	28
Tabela 3. Analiza SWOT – wymiar gospodarczy	29
Tabela 4. Analiza SWOT – wymiar przestrzenny (środowisko i infrastruktura)	30
Tabela 5. Problemy, przyczyny i potrzeby rozwojowe miasta	33
Tabela 6. Cele strategiczne i operacyjne	37
Tabela 7. Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia wszystkich mieszkańców	39
Tabela 8. Cel strategiczny 2. Zrównoważona gospodarka wykorzystująca lokalną przedsiębiorczość i potencjał miasta.....	45
Tabela 9. Cel strategiczny 3. Efektywny system transportowy oraz atrakcyjna przestrzeń miejska i mieszkaniowa	49
Tabela 10. Cel strategiczny 4. Niskoemisyjne, odporne klimatycznie miasto dbające o jakość środowiska	53
Tabela 11. Podział zadań realizacji Strategii.....	79
Tabela 12. Harmonogram realizacji działań Strategii Rozwoju Miasta	83
Rysunek 1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – strefy funkcjonalno-przestrzenne	57
Rysunek 2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – środowisko przyrodnicze	60
Rysunek 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – infrastruktura komunikacyjna	62
Rysunek 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – infrastruktura techniczna	64
Rysunek 5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – infrastruktura społeczna	66
Rysunek 6. Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) w województwie wielkopolskim	77